

Homilija za 19. pobinkoštno nedeljo.

„Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu.“
Mat. 22, 2.

V v o d.

Preljubi poslušavci, v Kristusu tukaj zbrani! Današnje sveto evangelje nam pripoveduje priliko od kralja, ki je svojemu sinu ženitnino napravil. Glejte, kralj ni nobeden drugi, kakor sam nebeški Oče; kraljev sin pa je naš Gospod in Zveličar Jezus Kristus. Ženitnina pomenja zvezo Kristusovo z njegovo cerkvijo na zemlji, in zvezo svetnikov z Jezusom, ki je njih glava v nebesih. Kdo so pa hlapci, ki so na ženitnino vabili? Glejte, to so bili preroki v starem testamentu, aposteljni in njih nasledniki v novi zavezi.

Tiste osebe ali peršone, ki so bile vabljene, pa vendar na ženitnino niso prišle, so Judje, kateri se niso hotli h Kristusu spreobrniti. Tiste osebe pa, ktere so na ženitnino prišle, so pa vsi tisti ljudje, kateri so Jezusove nauke sprejeli in se spreobrnilli.

1. Kaj tedaj Jezus pravi v današnjem evangelju od nevernih Judov, pove nam prvi del današnjega evangelja.

2. Kaj pa pravi od vernih kristjanov, nam pove drugi del.

Zatega del bom najpred od Judov, potlej pa od kristjanov govoril; pripravite se!

Razlaga.

1. Jezus pravi v današnjem evangelju poglavarjem judovskih duhovnov in farizejev ojstre reči; pa glejte, on jim jih pravi zgolj iz ljubezni; zakaj on jim je govoril to priliko v Jeruzalemskem tempelnu tisto sredo pred zadnjo večerjo in jih je hotel malo časa

pred svojo smertjo še enkrat v pričo mnogo ljudstva in javno svariti nesreče, ktera je na ves judovski narod čakala, ako bi ne nehali njegov nauk zaničevati. So pa tri reči zastran Judov premišljevanja vredne, to je

- a) poklic Judov,
- b) terdovratnost Judov,
- c) kazni in nesreča, ki je Jude potlej zadela.

a) „Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je napravil ženitnino svojemu sinu. In je poslal svoje hlapce poklicat povabljene na ženitnino; pa niso hotli priti. Spet je poslal drugih hlapcev, rekoč: Povejte povabljenim: Glejte svoje kosilo sem pripravil, moji junci in pitana živina je zaklana, in vse je pripravljeno; pridite na ženitnino.“

Tiste gnade, ki jih sveta cerkev svojim vernim deli, pa nebeško veselje, kterega je Bog izvoljenim pripravil, mislite si v podobi kraljeve ženitnine. Za te gnade in za to nebeško veselje je Bog najpred med vsemi narodi judovsko ljudstvo poklical. Gospod Bog, kralj nebes in zemlje, je Jude povabil na ženitnino svojega Sina, jih je poklical k veri na Odrešenika s tisto zavezo, ki jo je z Abrahamom storil, potlej pa s tistimi obljubami, ki jih je Bog Abrahamu in potlej njegovim naslednikom dal: „Po enem tvojih naslednikov bodo vsi narodi na zemlji blagoslovljeni.“ Ko jih je enkrat povabil, pošlje jim preroke, ki so prerokovali, da pride Odrešenik in na zadnje pošlje sv. Janeza Kerstnika, kateri jim je pravil, da je Mesija že na svetu in vse ljudstvo s pridigami in kerstom pripravljal, da sprejemejo vredno obljubljenega Odrešenika. Mesija pride, Kristus je imel svoje ženitovanje takrat, ko je svojo božjo natoro s človeško zvezal, novo cerkev postavil, ktero je ljubil kakor svojo nevesto, ktero je tako ljubil, da je za-njo na križu umerl.

Zdaj so prišli aposteljni in njih nasledniki, ki so spet na novo Jude na ženitnino, h keršanski veri, v božje kraljestvo vabili. Kaj ne, ko bi kakšen kralj svoje podložne tako rad imel, kakor Bog Jude, vsi bi rekli, to je dober ljubeznjiv kralj. Tako bi bili tudi Judje morali to za največo gnado in milost spoznati, da jih je tolikokrat nebeški kralj povabil. Ali oni so bili nehvaležni in terdovratni.

b) Od terdovratnosti Judov se dalje bere: „Oni pa niso marali, in so šli, eden na svojo pristavo, eden pa po svoji kupčiji. Drugi pa so zgrabili njegove hlapce, ter so jih zasramovali in pobili.“

Ja to vse so Judje storili, ker niso hotli prerokov, ne svetega Janeza Kerstnika, ne Jezusa, samega in tudi ne aposteljnov poslušati.

Od Mesija so pričakovali, da bo mogočen vojšak, ki bo judovske sovražnike premagal; za tega del niso marali za revnega Jezusa Nazarenskega, ki ni hotel posveten kralj biti. Nekaj Judov je bilo še bolj hudobnih: „zgrabili so namreč kraljeve hlapce ter jih zasramovali in pobili.“ Pregarjali in morili so svoje lastne preroke. To se je zgodilo tudi sv. Janezu Kerstniku in sv. ap. Jakobu, kterima so pustili glave odsekati; sv. Štefa so kamnjali; to se je zgodilo tudi drugim apostolom, ktere so mnogoverstno mučili. To hudobno obnašanje Judov do služabnikov božjih je Boga mogočno razžalilo in so tako grozovitne kazni zaslužili.

c) „Ko je pa kralj to slišal, se je razserdil; in je poslal svoje vojske in je končal tiste ubijavce in njih mesto požgal.“

S temi besedami je Jezus Judom kazen napovedal, ktera jih čaka zavoljo njih nepokorščine in nevere. Ja! „kralj se je razserdil“, to se pravi, Bog je udaril ljudstvo, ki je njegovo gnado zaničevalo: „in je poslal svojo vojsko“. Po božji naredbi so prigromeli Rimci pod poveljem svojega vojskovodja Tita in so Jeruzalem obsedli: „in je končal tiste ubijavce in njih mesto požgal“; pa ne samo požgali in razdjali so Rimci Jeruzalema, ampak postavili so več ko 4000 križev okrog mesta in križali vsacega Juda, kterikoli je bežati poskušal. Med tem časom, ko so rimski vojaki krog mesta stali in čakali, da bi se Judje podali, bila je v mestu taka strašna lakota, da so matere svoje lastne otročiče pri ognju pekle in jedle; kuga in meč sta čez en milijon ljudi pokončala in 90.000 so jih Rimci v sužnost odpeljali.

Ljubi moji poslušavci! Poklic Judov h keršanski veri, njih terdovratnost in njih zaslužena kazen ne stoji zastoj v sv. evangelju. Kakor njih terdovratnost še ni nehala, tako tudi njih kazen še zmirom terpi: oni so še dandanašnji od Boga zaverženi in nimajo ne kraljestva, ne daritve; Judovskega ljudstva zgodbe naj nas svari in opominjajo, da se ne bomo božji ljubezni in gnadi ustavljali in da bomo po božjih zapovedih živeli. Bog nam le dobro hoče, on nas vabi in kliče na ženitnino svojega Sina, ktera nam gotovo lepše, čistejše in bolj imenitno veselje obeta in da, kakor vse posvetne ženitnine, kakor vsi plesi in raji, in kakor vsi godci, kar jih je na svetu. Bog je judovsko ljudstvo tako grozovitno kaznoval, ker so nebeško ženitnino Jezusa Kristusa zaničevali. Kaj mislite, kdo je dandanašnji kriv velike dragine, slabih pridelkov, vojske in puntov po svetu? Kdo drugi kakor hudobni ljudje, ki ne marajo za nebeško ženitnino, ki se branijo po božjih zapovedih živeti, ki svojih pregrešnih navad ne zapusté in tako dolgo nespokorni v grehah živé, da jih bo nazadnje greh sam zapustil.

Zdaj se pa vpraša, kdo so tisti, ki so prišli na ženitnino kraljevega sina? Glejte to so tisti ljudje, ki so iz nejevernikov ali ajdov kristjani postali, o katerih današnje evangelje v drugem delu govori.

2. V drugem delu današnjega evangelja moramo

a) sploh na vse svate, kar jih je na ženitnino prišlo,

b) posebno pa na tistega se ozreti ali obrniti, ki ni bil svatovsko oblečen.

a) „Potlej reče svojim hlapcem: ženitnina je scer pripravljena, toda povabljeni je niso bili vredni. Pojdite tedaj na razpotja, in ktere koli najdete, pokličite jih na ženitnino. In njegovi hlapci so šli na ceste, in so jih nabrali, kolikor so jih našli, hudobne in dobre; in ženitnina je bila napolnjena s svati.“

To se pravi: Cerkev Kristusova je bila postavljena; pa Judje so se je s terdovratnostjo svojega serca nevredne storili; za tega del so morali aposteljni po Kristusovem povelji „na razpotja“ se podati, to se pravi, oni so šli po celem svetu in niso samo Judom, ampak tudi Samaritanom in nejevernikom ali ajdom sv. evangelje oznanovali. Samaritani in neverniki so pristopili v celih trumah v Jezusovo cerkev in tako „je bila ženitnina polna svatov“, to se reče: cerkev je bila vesoljna ali katoljška. Pomislite kristjani! Judje so pred imeli pravo vero, zdaj pa so jo zgubili zavoljo svoje krivice; in mesto Judov so bili neverniki k pravi veri poklicani. Za tega del spoštujmo in na prav obračajmo sveto vero in gnado božjo! Kako lahko se zgodi, ako je prav ne obračamo, da nam Bog svojo gnado odvzame in drugim da, kateri bodo tistega prostora v nebesih deležni, ki je bil za nas pripravljen.

b) „Prišel je pa kralj pogledat svatov, in je vidil tam človeka, ki ni bil svatovski oblečen in mu reče: prijatelj! kako si sem prišel, ker nimaš svatovskega oblačila? On pa je umolknil. Tedaj je kralj rekel služabnikom: Zvezite mu roke in noge, in verzite ga v unanjo temo, ondi bo jok in škripanje z zobmi.“

Kralj, ki je šel svate pogledat, je Bog sam, ki bo prišel enkrat sodit žive in mrtve. Človek, ki ni svatovski oblečen, pomenja kristjana, ki scer veruje, pa pregrešno živi; ki ima pravo vero, pa mu ljubezni do Boga in do bližnjega manjka. „Čudno“, pravi sv. Gregor, „da kralj tega človeka prijatla imenuje, pa ga vendar zaverže. To se tako zastopi, kakor da bi rekel: prijatelj in neprijatelj! prijatelj za voljo prave vere, neprijatelj pa zavoljo hudobnih del.“

Človek umolkne in se z nobeno besedo ne more izgovoriti. To kaže, da tudi mi pred sodnim stolom ne bomo mogli svojih grehov

zagovarjati. Da tega reveža na nogah in rokah zvežejo pa ga vun veržejo, pomenja, kako bo Bog hudobne zaverigel in preklel. Unanja tamota, jok in škripanje z zobmi nas opominja tistih bolečin in marter, ktere bodo prekleti v peklenškem ognju na vekomaj terpeli.

Kedar je Jezus svojo priliko končal, pristavil je še te besede zraven: „Veliko jih je poklicanih, ali malo izvoljenih“.

Ker pa naš Odrešenik v prvem delu od Judov govori, v drugem pa od kristjanov, tako se vpraša, koga zadeva ta pregovor, Jude ali kristjane, ali vse skupaj? Glejte Jude enkrat gotovo, zakaj vsi Abrahamovi otroci in njih nasledniki so bili k pravi veri poklicani, pa le malo jih je Jezusov nauk sprejelo. Besede svetega evangelja nas vendar ne silijo, da bi od kristjanov zastopili ta pregovor; zakaj kristjane pomenjajo tisti svatje, ki so v resnici na ženitnino prišli in izmed teh ni bil nobeden zaveržen, kakor samo tisti, ki ni bil svatovski oblečen. To priča, da bo kristjanov več zveličanih, kakor pogubljenih. Vendar ker Kristus le sploh pravi: „Veliko je poklicanih, pa malo izvoljenih“, mora se ta pregovor od vseh ljudi zastopiti in tako tudi za zmirom resnica ostane, da je Bog veliko, ja vse ljudi k pravi veri in za nebesa poklical. Ker jih pa izmed vseh ljudi na svetu le malo k pravi veri pristopi, in ker jih bo tudi izmed tistih, ki pravo vero imajo, veliko zaverženih in pogubljenih, tako ni božja volja krivična, zakaj Bog je vse za nebesa stvaril, temuč krivični so ljudje, ki se gnade božje branijo in po njej živeti nočejo. Nam, poslušavci moji! nam vsem Bog dobro želi, ker nam je pravo vero dal; mi smo že pri ženitnini njegovega božjega Sina; on nam bo dal večno življenje, če pridemo k sodbi svatovsko oblečeni. In svatovsko obleko imamo na sebi, če nismo kristjani le v besedah, temuč tudi v djanji. Jaz vam tedaj rečem, kakor tudi sveti apostel in evangelist Janez piše v v svojem 1. listu: „Otroci moji! mi ne smemo samo v besedah in z jezikom, ampak moramo tudi v djanji in v resnici ljubiti“ in kristjani biti. Amen.

Pridiga za 20. pobinkoštno nedeljo.

„Tisti čas je bil kraljič, kterega sin je bolen ležal v Kapernaumu.“ Jan. 4, 46.

V v o d.

Kar se danes v svetem evangelju bere, godilo se je tri leta pred Kristusovim terpljenjem. Iz Kane v Galileji, kjer je Jezus svoj prvi čudež storil in vodo v vino spremenil, šel je v Jeruzalem na velikonočni praznik. Po veliki noči je zopet Judejo zapustil in se je v Samarijo podal in je spet v Kano v Galilejo prišel; in ravno tukaj pride evangeljski kraljič — to se pravi nek gospod — kterega sin je v Kafarnaumu bolen ležal, Jezusa pomoči prosit za svojega umirajočega sina. V čudežu, ki je naš Gospod ž njim kraljičevemu sinu zdravje in življenje dal, nahaja se tako v Kristusovi osebi ali peršoni, ki je čudež storil, kakor tudi pri drugih pričujočih veliko premišljevanja vrednega, kar nas v veri poterdjuje in k dobremu djanju zbuja. Poslušajte!

R a z l a g a.

1. Kaj se tedaj dobi v današnjem evangelju premišljevanja vrednega zastran našega Gospoda Jezusa Kristusa? Tri reči:

- a) njegova previdnost,
- b) njegova ponižnost,
- c) njegova vsegamogočnost.

a) Čudna in ljubeznjiva je previdnost, s katero naš Gospod nad ljudmi čuje. On je hotel kraljevega vradnika in vso njegovo nišo k pravi veri in k zveličanju pripeljati. Po božji previdnosti zbolil za tega del vradniku najljubši otrok tako močno, da od ljudi ni bilo več pomoči pričakovati. Med tem pride Odrešenik v Kano — kar se je tudi naglo po vseh soseskah tistega kraja razglasilo. Zdaj hiti kraljič k njemu; ali glejte, Jezus, namesto da bi bil šel ž njim na dom, posvari ga ojstro in pravi: „Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.“ Dasiravno je kraljič spoznal in veroval, da Jezus zamore njegovega sina ozdraviti, vendar ni veroval,

da ga lahko tudi od mertvih obudi in od daleč ozdravi. Ali glejte, žalostni mož se ne da ostrašiti, temuč stanovitno prosi: „Gospod pojdi doli, preden moj sin umerje.“ In za svojo stanovitnost dobi odgovor: „Pojdi, tvoj sin živi.“ In ker je vidil, da je sin ravno tisto uro zdravje zadobil, kedar je Jezus te besede spregovoril, spreobernal se je in je veroval na Jezusa in vsa njegova hiša.

Nikar, ljube duše, preveč ne žalujte, če vi ali vaši otroci ali vaša živina zbolijo, ali pa, če kakšna druga nesreča v hišo pride. Vse se godi po božji volji, brez previdnosti božje še las z glave ne pade. Kedar vas težave in britkosti stiskajo, pristopite k altarji, kjer on stanuje in ako vas prvi dan ne uoliši, poterpite in stanovitno prosite kakor kraljič. Bog nam pošilja nesreče in nadloge le zato, da spet pomaga, kedar je čas, in da mi ne pozabimo, kdo je gospodar, da se učimo moliti, žebrati, da pobožni in bogaboječji postanemo.

b) Dalje nam daje on izgled v ponižnosti. Imenitni kraljev vradnik ga v svojo hišo povabi. Gotovo bi mu bili tukaj prav po gosposko postregli in veliko plačilo dali za ozdravljenje bolnega sina; pa Jezus se brani iti v hišo bogatina. O nekej drugi priložnosti, ko je prišel stotnik k njemu in mu je rekel: „Gospod! moj hlapec leži mertvouden doma in velike bolečine terpi“, odgovoril mu je hitro: Kmalo pridem in ga ozdravim.

K temu revnemu hlapcu se ni branil v hišo iti, kakor k bogatemu kraljičevemu sinu, dasiravno je oba ozdravil. Tu imate izgled vi reveži in borni ljudje, vi hlapci in dekle, da pri Bogu niste tako zaničevani, dasiravno vas morebiti svet zavoljo revščine zaničuje. Ja, res je, siromake, revne in uboge, če le hudobno ne živé, Bog bolj ljubi, kakor pa bogatine, ki se s svojim premoženjem bahajo. Revnega hlapca je Kristus obiskal, bogatega sina pa ni obiskal. Glejte to ponižno obnašanje gospodovo osramoti naš napuh, našo prevzetnost in nečimurnost, ki nas tako hitro pripravljene storé bogatinom služiti, jim postreči zavoljo dobička, ne pa zavoljo Boga. Učimo se od Kristusa revnim, ubogim in sirotam čast skazati, pomagati, služiti in jih tolažiti. Pri bogatih, ki nas sami plačajo, ne smemo od Boga nobenega plačila več iskati; ako pa revnim kaj dobrega storimo, smemo od Boga plačila upati, zakaj Kristus sam pravi: „Kar ste kteremu najbolj zaverženih bratov storili, to ste meni storili.“

c) Občudujmo še vsegamogočnost Kristusovo. Da bi kraljičevega sina ozdravil, ne zapiše mu zdravila, ki se v apoteki dobi, kakor zdajni zdravniki, ja še v hišo k njemu ne gre, da bi svojo sveto roko nanj položil, temuč reče očetu: „Pojdi, tvoj sin živi“. Po poti gredé že zve od svojih služabnikov, da je sin ravno tisto uro zdrav s postelje vstal, ko je Jezus one besede zgovoril.

Jezus dela čudeže s svojo lastno močjo, ne kakor aposteljni, ki so jih v imenu Jezusovem delali. On je zategadel vsegamogočen, gospodar čez življenje in smert; njegovi volji mora vse pokorno biti, kar njegove besede rečejo, mora se zgoditi. To nas spet v veri poterdi. Ker mašnik pred povzdigovanjem ne izgovarja svojih besedi, temuč besede Jezusa Kristusa, smemo verovati, da vsegamogočne besede Jezusove kruh in vino spremené v telo in rešnje kri; ker duhoven pri opravljanji svetih zakramentov ne ravna s svojo močjo in ne po svoji lastni oblasti, tako tudi ni nobena težava verovati, da nam sveti zakramenti odpuščanje grehov, gnado božjo in zveličanje deló.

Toliko si danes zamerkaite od Jezusa Kristusa iz svetega evangelja.

2. Kaj pa se zamorejo

- a) starši od kraljiča,
- b) kaj otroci od bolnega sina,
- c) in kaj posli od kraljičevega hlapca učiti?

a) Kraljič skerbi za svojega sina: On gre v Kano Jezusa iskat, ga serčno prosi, da bi k njemu prišel in umirajočega sina ozdravil. Glejte, tako so Judje za svoje otroke skerbeli. Ja še živina za mlade skerb ima, da se jim kaj buđega ne prigodi. Ali ni velika sramota za kristjane, da se dostikrat med njimi taki očetje, take matere najdejo, katerih nič vest ne peče, ako zavoljo njih krivice otroci svoje zdravje, svoje življenje, svoje duše, svoje zveličanje zgubé?

Kraljič ni samo za truplo, ampak tudi za dušo svojega sina skrbel: on je veroval in vsa njegova hiša, pravi sveto evangelje; tudi svoje otroke je podučeval in k pravi veri pripeljal. „Ako imaš otroke, podučuj jih“, pravi sv. Duh v bukvah modrega Siraha. Oh Bog hotel, da bi ne moral reči, ta fara je taka, da so v nji očetje in matere, kateri celo leto morebiti svojih otrok nič dobrega ne naučé, kateri ne žebrajo ž njimi, kateri se ne pogovarjajo ž njimi od Boga in od božjih reči, kateri jih ne izprašujejo, kedar iz cerkve pridejo, kaj so slišali v pridigi in keršanskem nauku. Bog daj, da se tudi taki starši ne najdejo, od katerih se otroci učé lagati, goljufati, krasti in kleti. Bog ne daj tega, zakaj gorje takim ljudem, gorje takim staršem; Kristus sam jim grozovitno žuga, ko pravi: „Kdor enega teh malih pobujša, od kogar se otrok kaj hudobnega nauči, temu bi bilo boljši, da bi se mu mlinski kamen na vrat obesil, in da bi bil v globočino morja potopljen“.

Slednjič naj hišni gospodarji še to od kraljiča zapomnijo: „On je veroval in vsa njegova hiša“. Glejte, kaj dober izgled stori; ker se je oče spreobernal, spreobernali so se tudi otroci, žena, hlapci in dekle. „On je veroval in vsa njegova hiša.“ Mož je zamreč glava v hiši; kakor se vsi telesni udje po glavi ravnajo, tako tudi sploh vsi ljudje pri hiši na gospodarja gledajo ter ga posnemajo. Kako je lepo, kedar se more reči od hišnega gospodarja: on rad žebra, je priden, rad v cerkev hodi in vsa njegova hiša. On rad dela in vsa njegova hiša. On ima s sosedom mir in pokoj, je prijazen, postrežljiv, usmiljen in vsa njegova hiša. In kako lepo, kako veselo se bodo enkrat po sodbi besede glasile: On je zveličan in vsa njegova hiša.

Kako žalostno pa je slišati, da je gospodar hudoben in vsa njegova hiša; da je gospodar tožljiv, len, zaspan kristjan in ž njim vsa njegova hiša. On nespodobno govori, on kolne, on sovraži in zaničuje druge ljudi in vsa njegova hiša. Kako strašno bodo na sodni dan besede zagromele: Ta gospodar je zaveržen, je pogubljen, je preklet in ž njim vsa njegova hiša!

b) Tudi vam! otroci, hčere in sinovi moram iz današnjega evangelja kaj povedati. Glejte, kraljičev sin v Kafarnaumu je bil tako bolen, da je začel umirati, in bi bil gotovo umerl, ako bi ga Jezus ne bil na prošnjo očetovo ozdravil. Iz tega se vidi in spozna, da tudi otroci, da tudi mladi ljudje zboleti in umreti morejo. Za tega del napak misli, kdor pravi: Jaz sem še mlad, zdrav, močen, meni nič ne de, zakaj se bom smerti bal? Ta mladi gospod je bil tudi zdrav in močen: pa zdravje in moč mu nista pomagala. On je zvedel, da je človek kakor roža na polji, ki se hitro obleti, in da se na mlade leta ne sme zanašati; kakor kosec na travniku majhno in veliko travo poseče, tako tudi smert nič ne zbira.

Kako bi se vam godilo, ko bi morali v mladosti umreti, ako niste bogaboječe živeli? Mogoče da je bil kraljičev sin priden in ubogljiv, ker je bil njegov oče tako skerben za njegovo zdravje; mogoče da je bil bogaboječ, ker je gospod Jezus tako velik čudež ž njim storil. Zatega del ljubi otroci, obnašajte se zmirom tako, da bote staršem in Bogu veselje narejali in nikdar ne storite kaj tacega, kar očeta, mater in Boga žali. Če bote tako živeli, boste tudi srečno umerli, akoravno tudi v mladosti umerjete.

c) Zdaj bom pa še vam, posli, hlapci in dekleta! en par besedi povedal. Zakaj današnje evangelje tudi od hlapcev govori, od kraljičevih hlapcev. Glejte, kakor hitro je bolni sin ozdravel, so naglo očetu, svojemu gospodarju, nasprot hiteli in mu veselo novico naznanili: „Tvoj sin živi, včeraj ob sedmi uri ga je pustila merzlica.“

To so morali dobri hlapci biti, ki so bili tako hitro pripravljeni, svojemu gospodarju veselje storiti. Ta izgled naj posnamejo vsi posli, dekle in hlapci. Kedar je gospodar ali gospodinja zavoljo kakšne nesreče žalostna, se ne spodobi, da bi se posli očitno ali pa na skrivnem veselili, ampak spodobi se ravno takrat prizadevati se, jim veselje storiti, ali pa potolažiti jih. Kedar se jim pa dobro godi, kedar sreča k hiši pride, naj se tudi posli veselé in Boga zahvalijo; zakaj tudi kraljičevi hlapci in dekle so h keršanski veri pristopili in Boga hvalili. To ni lepo, kedar se od poslov, hlapcev in dekel sliši: Kaj je meni mar, naj gre mojemu gospodarju slabo ali dobro, da mi le jesti da in zasluženi denar odrajtuje. Evangeljski hlapci niso tako govorili. In tudi vam bi se ne zdelo prav in dobro, ko bi vašim gospodarjem in gospodinjam ne bilo mar, ali se vam dobro godi ali slabo: in to že davno veste, kaj pravi keršanska ljubezen: „Kar nimaš rad, da bi drugi tebi storili, tudi ti drugim ne stori.“ Zdaj pa mislim, da ni nobenega več tukaj, ki bi ne imel iz današnjega evangelja kaj s sebo domu nesti. Vsaki naj si svoje obderži in zamerka in po tem živi, in tako naj bo dobro za danes! Amen.

Homilija za 21. pobinkošno nedeljo.

„Poterpi z menoj, jaz ti bom vse povernil.“ Mat. 18, 26.

V v o d.

Sv. apostel Peter je enkrat svojega učenika Jezusa prašal: „Gospod! kolikokrat moram svojemu bratu odpustiti, ako me razžali? sedemkrat?“ Jezus mu odgovori: „Ne sedemkrat, temveč sedemdesetkrat sedem.“ To stori štiri sto in devetdeset. Odločivno število, katero pomenja, da se mora tolikokrat odpustiti, kolikorkrat te kdo razžali. Precej po odgovoru na to vprašanje Petrovo je Jezus začel pripovedovati priliko od kralja, ki je svoje služabnike k rajtengi poklical. Vsa prilika govori o poterpljenji in odpuščanji, ki ga ima Bog z ljudmi, in ki ga ljudje morajo imeti s svojim bližnjim; za tega del se bere dvakrat „Poterpi z menoj in vse ti bom povernil.“ Tako prosi služabnik kralja, ki mu odpusti; tako prosi hlapec služabnika in ne najde milosti in odpuščanja pri njem.

Pervobart nam oznanuje ta odgovor milost božjo, ki grešniku odpusti; drugobart pa hudobijo človeka, ki svojemu bližnjemu ne odpusti. Oboje hočemo v kratkem preiščevati po besedah tistega, ki smo v njegovem imenu tukaj zbrani. — Poslušajte!

Razlaga.

I. Od milosti božje, ki grešniku odpusti.

„Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je hotel račun delati s svojimi hlapci.“ Nebeško kraljestvo pomenja tukaj keršansko cerkev. Ona se imenuje nebeško kraljestvo, zato ker njen vladar Jezus Kristus v nebesih kraljuje. Njeni podložni so vsi kristjani, kateri so za nebeško domovino poklicani. Kralj je sodnik kristjanov; služabniki ali hlapci smo mi ljudje; dolg so naši grehi; rajtenga je sodba, katero pri Bogu delamo, kedar svojo vest izprašujemo; ali pa katero spovednik z nami dela, kedar se spovedujemo; ali tista, katero bo Bog z nami imel po smerti, ali pa na koncu sveta. Za tega del vam rečem, ljubi poslušavci! izprašujte marljivo in pridno vsaki dan svojo vest; sodite se sami sebe ojstro, da Bogu ne bo treba ojstro z vami ravnati. „Ako ste grešili, zaupajte v božjo dobroto in milost“; zakaj

a) on odpušča največe grehe;

b) on odpušča, kakor hitro jih človek iz serca obžaluje.

a) „Ko je pa začel rajtengo delati, bil je pred-nj postavljen eden, kateri mu je bil dolžen 10 tavžent talentov; ker pa ni imel s čim plačati, ukazal je njegov gospod prodati njega, njegovo ženo, njegove otroke in vse, kar je imel, in poplačati.“ Kaj ne, to je bil strašen dolg za služabnika! En talent je našega denarja 280 tolarjev, tedaj 10 tavžent stori 2 milijona in 800.000 tolarjev.

Ker pa pri ljudéh ni mogoče, da bi hlapec svojemu gospodu toliko dolžen bil in ker Jezus le v priliki govori, ne bo vam težko razumiti, da ta grozovitno veliki dolg družega ne pomenja, kakor smertni greh, ali tisti dolg, ki ga pri Bogu naredimo z vsakim smertnim grehom.

Ni je tedaj več nesreče za človeka, kakor smertni greh. To je neki kmet dobro spoznal, kterega je njegov duhovni pastir vprašal, koliko škode mu je naredila francoska vojska? Odgovoril je kmet: 4000 goldinarjev. To je velika nesreča, veli duhoven. To ni ravno velika nesreča, mu odgovori kmet; ko bi bil pa jaz letos kak smerten greh storil, to bi bila velika nesreča. Temu

kmetu je bilo dobro znano, kaj da pomenja današnje sv. evangelje, ki nas uči, da je Kristus smertni greh za največo človeško nesrečo spoznal. Ja, brez greha je vsaka še tako velika nesreča še majhna.

Za kraljevega služabnika je bil dolg velika velika nesreča; „ker pa ni imel s čim plačati, ukazal je njegov gospod prodati njega, njegovo ženo, njegove otroke in vse, kar je imel, in poplačati.“ Gospod Jezus je govoril po tisti navadi, ktera je bila stare čase med ljudmi in je še dandanašnji po nekterih krajih, da se namreč tisti v sužnost prodajo, kateri svojega dolga plačati ne morejo in so tako dolgo služiti prisiljeni, da je vse poplačano. Ali glejte, s to kaznijo, ktero je kralj dolžniku naložil, hoče Jezus pokazati tisto kazen, ktero grešnik pred Bogom zasluži. Dolžnik zgubi svojo prostost, svojo ženo, svoje otroke in vse premoženje; grešnik zgubi prostost božjih otrok, prijateljstvo angeljev in svetnikov, gnado božjo in vse zasluženje dobrih del. Dolžnik mora v sužnost iti, dokler dolg poplača; grešnik mora v satanovi sužnosti peklenske bolečine terpeti, ker za greh nikdar zadosti storiti ne more.

Ne čudite se, kristjani, da Kristus greh tako velikemu dolgu primerja; ako pomislite, kdo je Bog, ki se z grehom razžali, in kdo je človek, od kterega razžaljenje pride, lahko boste spoznali, da je greh največa nesreča, največe hudo na svetu; ako pomislite, da človek, revna stvar, še ene trave iz zemlje ne pokliče, če jej Bog rasti ne da, in da je Bog stvarnik nebes in zemlje, kateri lahko v enem trenutku nebo in zemljo v prah zdrobi; če pomislite, da človek Boga žali takrat, ko mu Bog dobroto skazuje, da ga dostikrat nalašč, ne pa iz nevednosti žali, potlej bote lahko zapopadli, kako velika hudoba da je greh. Ah ko bi Bog danes hotel s svojimi služabniki rajtengo delati, kako marsikteri bi bil pred njega postavljen, kateri bi mu bil 10 tavžent dolžen, kateri bi toliko grehov imel, da bi svoj dolg moral v večnem ognju plačevati!

b) „Hlapec pa je padel na kolena in ga je prosil rekoč: Poterpi z menoj, jaz ti bom vse poplačal. In gospod se je usmilil tistega hlapca in ga je spustil in mu je dolg odpustil.“ Dobrotljiv kralj je bil, kaj ne da! S ponižno prošnjo si je pustil ves dolg plačati!

Dobro si pa v glavo vzemite, da to stori le neskončna dobrota in milost božja, ktera ima poterpljenje z grešnikom, ako svoje pregrebe iz serca obžaluje. On nam izbriše neskončni dolg, kterega bi sami nikdar ne bili plačati mogli, ko bi nam ne bil Jezus Kristus s svojo rešnjo kervjo pomagal. Gotovo, kar je ta kralj svojemu hlapcu storil, to je pripravljen tudi Bog storiti vsakemu spokornemu grešniku. Spomnite se kralja Davida, Cahevza, Marije Magdalene, sv. Petra in tolovaja, križanega na desni strani Kristusa.

Vsi so bili veliki grešniki, pa Bog jim je odpustil, ker so svoje grehe iz serca obžalovali in trdno sklenili poboljšati se. Ker smo tedaj te grešnike v pregrehab posnemali, naj nam bodo tudi v pokori v izgled, zakaj Bog je neskončno dobrotljiv in usmiljen, pa je tudi neskončno pravičen.

2. Od hudobije človeka, ki svojemu bližnjemu ne odpusti.

a) „Sprej njega gredé je pa tisti hlapec našel enega svojih sohlapcev, kateri mu je bil dolžen sto denarjev in ga je zgrabil in davil, rekoč: Plačaj, kar si dolžen. Tedaj je njegov sohlaplec pred njega padel in prosil: Imej poterpljenje z menoj; jaz ti bom vse povernil. On pa ni hotel, temuč je šel in ga je vergel v ječo, dokler spleča dolg.“

Sto denarjev hebrejskega denarja je pri nas okoli deset zlatov. To je majhna reč v primeri z 10 tavžent talenti. Ta hlapec, kakor veste, je bil svojemu sohlapcu veliko manj dolžen, kakor pa služabnik kralju in ga ravno tako prosi za poterpljenje, kakor je uni kralja prosil; pa glejte hudobnega služabnika, mesto da bi svojemu sohlapcu usmiljenje skazal, pusti ga zapreti. Kaj pa pomenja ta služabnik?

To si ti, ako svojemu bližnjemu ne odpustiš, kedar te razžali. Ti si Boga velikokrat razžalil in Bog ti je odpustil, če ti je bilo žal. Tvoj bližnji je pa le tebe razžalil. Kdo pa si ti, če se z Bogom primeriš? Pregrešek tvojega bližnjega ni velik, ker tudi ti nisi nobena imenitna oseba. Tebi se v tvoji prevzetni in hinavski glavi zdi, da pregreha tvojega bližnjega sega do nebes in za tega del se rotiš nad njim, ga tožiš in opravljaš pri drugih ljudeh in nočeš nič vedeti od poterpežljivosti in odpuščanja!

b) „Ko so pa videli njegovi sohlapci, kar se je zgodilo, bili so silno žalostni, ter so šli in povedali svojemu gospodu vse, kar se je bilo zgodilo. Tedaj ga je poklical njegov gospod in mu reče: Hudobni hlapec, ves dolg sem ti odpustil, ker si me prosil, ali nisi bil tudi ti dolžen usmiliti se svojega sohlapca, kakor sem se tudi jaz tebe usmilil? In njegov gospod se je razserdil in ga je izdal trinogom, dokler ne bo poplačal vsega dolga.“

Kakor temu služabniku, bo se tudi nam godilo, ako ne odpuštimo iz serca svojim dolžnikom. Drugi kristjani, katerim je naše sovraštvo znano, bodo žalostni in Boga prosili za tiste, kateri zavoljo naše serditosti in jeze terpé. Bog nas bo pred se poklical in svaril po hudi vesti, greh nam očital po spovednikih in pridigarjih in na zadnje, če v sovraštvu umerjemo, pri sodbi nam bo rekel: Ti hu-

dobni hlapec, kolikokrat sem jaz tebi odpustil tvoje dolgove, tvoje grehe; ali bi ne bil mogel tudi ti odpustiti svojemu bližnjemu? In Bog, kateri usmiljenim usmiljenje skazuje, storil bo terdoserčnim to, kar je kralj svojemu hlapcu storil: „Dal ga je trinogom, dokler vsega dolga ne plača.“ Ker pa hlapec tako velikega dolga ne more nikdar plačati, prepričajo nas te besede, da bodo tisti večne kazni terpeli, kateri v sovraštvu umerjó. Zakaj Kristus ne bo nikdar preklical svoje sodbe, katero je s temi besedami izgovoril: „Tako bo tudi moj nebeški Oče vam storil, ako ne odpustite vsakteri svojemu bratu iz svojih serc.“

Odpustimo za tega del eden drugemu vsako razžaljenje in posnemajmo sv. Štefana, ki je za Jude, kateri so ga kamnjali, prosil: „Gospod, ne štej jim tega v greh.“ Spomnite se besedi Kristusovih na križu: „Oče! odpusti jim, saj ne vejo, kaj delajo.“ Bog, ki ga neprenehoma žalimo, zmirom odpušča; zakaj bi tudi mi ne odpuščali? Vsakteri svojemu bratu, svojemu bližnjemu; sosed sosedu; mož ženi; žena možu; oče sinu; sin očetu; mati hčeri; hči materi; revni bogatim; bogati revnim; gospodar in gospodinja svojim poslom; dekle in hlapci svojim gospodarjem; mladi starim; stari mladim in vsem brez zadržka in iz serca. Zakaj če odpuščamo, odpuščeno bo tudi nam in potlej še le smemo z zaupanjem Oče naš žebrati: Odpusti nam naše dolge, kakor mi odpuščamo svojim dolžnikom; odpusti nam ravno tako, kakor mi odpuščamo svojim sovražnikom! Amen.

Homilija za 22. pobinkošno nedeljo.

„Dajte torej cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.“
Mat. 22, 21.

V v o d.

Česa se imamo iz današnjega sv. evangelja učiti, nam Jezus pové s kratkimi pa veliko pomenljivimi besedami: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega.“ Da bi pomen teh besedi bolj čisto in natanko razumeli, treba je pred, današnje sveto evangelje na vse strani razložiti in premišljevati. Resnično ne vem, komu bi se bolj čudil, ali judovski hudobiji ali modrosti Jezusovi, ki nam jo današnja povest pred oči stavlja. Judje Jezusa vprašajo,

ali se sme cesarju davk plačevati ali ne? vprašajo ga pa s tako hinavsko hudobnim srcem, da je skor nezapodljivo. Jezus pa jim tako modro odgovori, kakor se le od božje modrosti pričakovati more. Judovska hinavska hudobija, ktere se moramo varovati, bo prvi del mojega današnjega govorjenja, v drugem delu bom pa razložil modrost Kristusovo, ki jo moramo posnemati. Poslušajte oboje poterpežljivo in z odpertim srcem!

Razlaga.

1. Judovska hudobija.

Dva dni pred svojim terpljenjem, v sredo pred slednjo večerjo, je bil Jezus v jeruzalemskem tempelnu. Ravno jim je povedal priliko od kralja, ki je svojemu sinu ženitnino napravil; očitno je povedal, kako so bili povabljeni svatje, ki niso hotli na ženitnino priti, zaverženi in grozovitno kaznovani, da so bili namesto njih drugi povabljeni; jim je tudi zastopiti dal, da je ta kralj Bog, da je njegov sin Jezus Kristus; jim je dal vedeti, da je ženitnina Kristusova cerkev, v katero Judje zavoljo terdovratnosti ne bodo vzeti. Kaj storé farizeji, ki so iz Jezusovih ust to priliko slišali? Odgovoriti mu niso mogli; spreobniti se in v Jezusa verovati niso hotli. Polni sramote in jeze na Jezusovo pridigo ga zapusté in mislijo neprenehoma, kako bi se znosili in maščevali nad njim, ki jim je tako ojstro, tako grenko resnico povedal. Čudna, res čudna hudobija se vidi

- a) v sklepu, ki ga zoper Jezusa storé;
- b) v volitvi poslancev, ki jih k njemu pošljejo;
- c) v hvali, ki mu jo dajo;
- d) v zapeljivem vprašanju.

a) Tisti čas so šli farizeji, in so se posvetovali, da bi Jezusa vjeli v besedi. Ker je Jezus neprenehoma Judom njih hudobije in pregrehe očital, kazni napovedoval, ktere jih čakajo, ako se ne poboljšajo, jih je najbolj grabilo, ker ga nobenega greha niso prepričati mogli. Povsod so imeli oči nanj obrnjene, vsaka njegova stopinja jim je bila znana. Ker dosihmal v njegovem obnašanju in v njegovem nauku nič krivičnega niso našli, grejo se posvetovat, kakšno jamo bi mu skopali in nastavili, da bi noter padel. Prav ljubo bi jim bilo, ako bi mu le dobro ime pred ljudstvom vzeli, ali pa še ob življenje ga pripravili. Za tega del sklenejo vprašati ga zastran srenjskih ali deržavnih zadev ali reči, na ktere ne bo mogel odgovora dolžen ostati; kakor hitro pa odgovori, mora v sovraštvo priti pred ljudstvom, ali pa cesarsko vlado razžaliti.

b) „In pošljejo do njega svojih učencev s Herodiani vred.“ Glejte, kako zvito ravna hudobija! Judovski starašini ali glavarji pošljejo ljudi, ki so tacih misli, kakor oni, svoje služabnike, pošljejo pa tudi Herodijane; to so bili uradniki kralja Herodeža. Učenci judovskih viših duhovnov so se mogli tako krotke, pobožne storiti, kakor njih hinavski gospodarji ali starašini; Herodijani so bili pa za tega del zraven pričujoči, da bi hitro kralju povedali, kralj pa naglo rimskemu cesarju na ušesa natvezel, ako bi Jezus utegnil kaj zoper vladarstvo govoriti. Najbolj hudobni ljudje se včasi bahajo, da so prebrisane glave; le škoda, da svoje umetnosti in prebrisanosti na prav ne obračajo, ampak na hudobno. Tista umetnost, tista prebrisanost, ktera le goljufati dobro zna in hitro priložnost dobi, svojega bližnjega opehariti, je gerda, nesramna umetnost in prebrisanost.

c) In so mu rekli: „Učenik, vemo da si resničen in pot božjo po resnici učiš, in da ti ni mar za nikogar, ker ne gledaš na osebo ljudi.“ Kristus je bil res to, kar so ga farizeji imenovali: učenik resnice, božji učenik, ki ni iskal hvale od ljudi, ampak njih pravo srečo. Zakaj pa niso hotli poslušati takega učenika? Zakaj ga niso hotli ljubiti? Kako je to, da so ga sovražili in preganjali? To storé judovski poslanci, z ustmi, z jezikom ga hvalijo, v sercu pa želé se ga kmalo znebiti, mu življenje vzeti i. t. d. Preljubi moji farmani, ne verjemite, ne upajte veliko tistim ljudem, ki vas v obraz hvalijo; kolikokrat se zgodi, da se za lepimi besedami prijazen sovražnik skriva kakor strupena kača, ki se skriva med rožami, v zeleni travi in nevedoma piči, kedar rožo utergaš. Ne verjemite vselej lepim besedam; zakaj tudi strup se lahko s cukrom potrese, se sladek na okus naredi, vendar kdor ga zavžije, te pije smert.

d) Kaj pa želé sladkoustneži s svojo hvalo od Jezusa doseči? „Povej nam, kaj se ti zdi, ali se sme davk dajati cesarju ali ne?“ Da boste hudobijo tega vprašanja čisto razumeli, moram vam še povedati, da so Judje tisti čas terdili, da nimajo družega kralja kakor Boga in da je zoper postavo in vero, posvetnega poglavarja, posebno ptujega, za svojega kralja spoznati. Ko bi bil tedaj Jezus naravnost rekel, da se mora davk plačevati, tako bi mu bili farizeji očitali, da judovskemu narodu prostost podkopuje, namesto da bi jih, če je Mesija, tujega jarma rešil in oprostil. Ako bi bil pa Jezus odgovoril, da ni treba, da ne smejo cesarju davka plačevati, bi ga bili deželski gosposki zatožili, Herodijane za priče imeli in Jezusa kakor puntarja, podpihovavca, ki ljudstvo šunta, izdali in ob življenje pripravili — to kar so ravno želeli. Glejte, tako goljufno delajo ljudje in zraven še mislijo, da to služi v božjo čast!

Ljubi poslušavci! bodite skerbni, če kdaj kakšne nove naprave sodite in od njih govorite. Ne zaničujte in ne zaverzite prec od koneca, kedar deželjska ali duhovska gosposka kaj novega zapove, ali kaj starega prekličie; ne godernjajte, kedar se tu ali tam kaj malovrednega, zastaranega odpravi in ne recite, da za tega del svet narobe gre ali da vera peša. Duhovsko in deželjsko gosposko previdnost božja postavlja; ako prav ne ravna in zoper svojo vest dela, prišel bo tudi zanjo čas plačila, Bog jo bo sodil. Ne bodite, kakor farizeji, ki so terdili, da je zoper sveto vero, cesarju davk plačevati. Pa kaj bom od tega govoril, ker vem, da nobeuega tako neumnega ni med vami, da bi tako mislil.

2. Od Jezusove modrosti.

a) „Jezus pa je poznal njih hudobo, in je rekel: Kaj me skušate, hinavci?“ Čudovita je resno modrost in vsegavednost božja našega Zveličarja, ki prešine s svojim pogledom oserčje človeško in vidi noter do jedra serca poslancev judovskih, ki mu je znano vse, kar mislijo in zoper njega sklepajo? Naj nam tedaj za tega del serce nikdar ne upade, kedar se vidni ali nevidni sovražniki zarotujejo zoper nas in našo nesrečo želé. Jezus je naš učenik, mi smo njegovi učenci. Ako tudi mi svojih sovražnikov ne poznamo, Jezus, naš učenik in gospod, jih dobro pozna. Njemu je znano, kako nam skrivaj mreže nastavljajo; on bo tudi vedel nas varovati naših zopernikov in jih bo o svojem času v sramoto potopil.

Položimo pa vsi svoje roke na persi in vprašajmo se, ali smo pa tudi odkritoserčni in zvesti učenci njegovi? Ali ne ravnamo sami dostikrat goljufivo in po hinavsko ž njim? Kolikokrat bi morebiti tudi nam Jezus lahko tako rekel, kakor Judom: „Hinavci, kaj me skušate?“ Mi ga imenujemo našega učenika, mojstra, našega Gospoda in Odrešenika. Ali nam ne more mnogokrat po pravici odgovoriti: Hinavci, ako sem jaz vaš Bog, vaš Gospod, kje pa je vaša ljubezen, vaše spoštovanje do mene, vaša ponižnost in pokorščinost? Mi ga prosimo za gnade, za ponižnost, poterpežljivost, čistost: hinavci, kaj me skušate? vi nimate resnične volje, resnične želje, da bi vam jaz te gnade dodelil, zakaj vi drugači žebrate v cerkvi, in zopet drugači delate, kedar greste po svojih opravilih! Ja, ljubeznjivi Jezus, mi spoznamo, da dostikrat zaslužimo od tebe ojstre besede. Zavoljo svoje ljubezni nam daj gnado, da bi se resnično poboljšali in tiste pobožne sklepe, ki jih pri molitvi storimo, tudi v djanji spolnovali.

b) Da bi Jezus Jude prepričal, da je vsaka modrost človeška le slaba, ako se z božjo modrostjo meri, jih je prosil, naj mu dagni denar pokažejo, kar so tudi brez pomude storili. Potem jih

Jezus vpraša: „Čigava je ta podoba in napis?“ in mu odgovoré: „cesarjeva“. Glejte, na svetu se pregovor spolnuje: Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade. Judje so hotli Jezusa v besedi vjeti, pa njegova modrost zna tako pogovor obrniti, da so sami sebe vjeli.

Pravico, denar delati, ima samo deželni gospod in tisti, kteremu on pravico izroči. On dopusti, da gre denar od rok do rok med ljudmi in odmerja njegovo vrednost. In to je znamenje, da mu je ljudstvo po postavah podložno in da mu mora davk odrajtovati. Ker je pa rimski cesar, kar so Judje sami spoznali, pustil denar s svojo podobo in s svojim napisom kovati, in se judovsko ljudstvo temu ni zoperstavilo, tako je moral ja rimski cesar njih deželni gospod biti, in je za tega del tudi pravico imel od Judov tirjati, da mu davk plačujejo in ravno v tem denarju davek odrajtujejo. Iz tega se vidi, da so si Judje sami odgovorili na uprašanje, na ktereга so od Jezusa hotli odgovor imeti.

Kakšen denar so mu pokazali, ni znano; nekteri mislijo, da je bil za pet grošev vrednosti po našem. Na svetu je tako vse spremenljivo, in Bog ve, kolikokrat se je že spremenil denar od Kristusovih časov do današnjega dneva.

c) Ker se pa ne spodobi, da bi se v pridigi veliko od denarja pogovarjali, temuč od nauka Jezusa Kristusa, rajši premišljujmo, kaj nas Jezus uči s temi besedami: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega“. Mi se s posvetnim blagom pečamo, katero stoji pod oblastjo cesarjevo, mi iz njegovih rok prejmljemo pravice gospodarstva, mi se za podložne spoznamo s tem, da oskerbljujemo posvetno posestvo in posvetne opravila; zatorej je ta reč zastopljiva in čista, kakor sonce, da moramo cesarju dajati, kar je cesarjevega.

Bogu pa moramo darovati, kar je božjega, namreč truplo, dušo, našo voljo. Zakaj od Njega pride vse, od Njega smo vse prejeli; za tega del se tudi spodobi, da Njemu sami sebe v dar in davek prinesemo, od ktereга smo življenje in živež prejeli.

Učite se iz današnjega evangelja, ljubi farmani, da smo dolžni cesarju davke in daco odrajtovati. Zakaj Kristus pravi: dajte cesarju, kar je cesarjevega. Nič manj zastopljivo govori tudi sveti apostel Pavl: „Davek, komur gre davek, muto, komur smo muto dolžni.“ Takrat, ko sta Jezus in sv. Pavl to govorila, bili so njih poglavarji še neverniki; koliko večja dolžnost je tedaj naša, našim keršanskim deželskim gosposkam pokorščino skazovati in davke odrajtovati.

Deželska gosposka mora skerb imeti, da se podložni na životu, na premoženju ne poškodujejo, da so ceste varne, da se mir in edinost ohranita, kar je mogoče, da se ljudje učé potrebnih znanosti in umetnosti, da ne rastejo sirovi, neogleštani in zanemarjeni, kakor žival po gozdih. Vse to oskerbljevati je pa treba vodnikov, sodnikov in žonirjev in učencikov, ktere je treba plačevati in živiti. Tudi morajo više oblasti gledati, da je mir in pokoj v deželi, da se pota in mostovi naredé in popravijo, da se cerkve, šole, bolnišnice in druge posebne poslopja postavijo, in glejte za vse to se denar potrebuje, zato je davek.

Kristus je djal: Dajte Bogu, kar je božjega.

Tako Kristus naš gospod ni nikdar govoril od posvetnih reči, da bi bil zraven svojega nebeškega Očeta pozabil. Mi čisto napak, narobe ravnamo, ker ga ni dneva, da bi se veliko od posvetnih reči ne menili; Boga pa, svojo dušo, svoje zveličanje tako radi pozabimo. „Dajte Bogu, kar je božjega“. Darujte Bogu svoje telesa, svoje duše, svojo pamet, svoj um in svojo voljo, darujte mu svoje dela in opravila, darujte mu svoje dni in noči, svoje spanje in čuvanje, darujte mu dela in opravila svojih otrok, ako so sami še preneumni in tega ne znajo, darujte mu svojo srečo in nesrečo, svoj jok in stok, svoje zdihleje in svoje veselje, svojo slednjo uro, dajte Bogu, kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega. Amen.

Pridiga za roženkransko nedeljo.

(Od sv. roženkranca; g. D. L.)

„Od začetka sem stvarjena in nikdar ne bom nehala.“ Sir. 24, 14.

V v o d.

Rožic bi vam danes z veseljem delil; žlahtne rožice k veselemu spominu Marije premagavke, ki ga danes sveta mati katoljška cerkev veselo obhaja. Kje pa hočem takih rožic dobiti? Rožni cvet je za letos že davno minul; rožice same so se osule. Poiskati vam hočem rožic, ki se ne osipljejo, in tudi po zimi še lepo diše in zmiraj cvetó; ki od zemlje do nebes ves zrak s prijetno dišavo napolnujejo, katerih cvetje se nam v nebeški venec splete. Kaj ne, da te drage rožice že poznate? Oče nebeški nam jih je vsadil, Jezus, božji Sin, jih plel in ogradil, sv. Duh pa jih polival, in jim

dal rast v prelepem božjem vertu prečiste Device. Marijo, kraljico nebes in zemlje, z molitvijo sv. Roženkranca sosebnostno častimo in na pomoč kličemo. Gotovo bi nebeško moč te svete molitve bolj občutili, ako bi vedeli sv. roženkrance prav v duhu in resnici moliti! Kaj ne, da bote zvesto poslušali, če vam danes ta potrebni nauk od sv. Roženkranca en malo bolj na tanko k časti Marije prečiste device razložim. Pripravite se!

Razlaga.

Neki bogaboječ škof od sv. roženkranca kaj lepo pišejo, ter pravijo, kakor ima pisana mavrica tri poglobitne barve: rudečo, podobo naše svete vere; zeleno, znamenje našega upanja; zlato-rumeno, spomin naše goreče ljubezni; tako ima tudi sv. roženkrance tri poglobitne dele: Veseli, žalostni in častitljivi. V te tri verste so djane vesele, žalostne in častitljive skrivnosti Kristusovega življenja; premišljevanje teh skrivnosti nam vero oživlja, upanje poterjuje in ljubezen vnema. Te tri čednosti so pa lojterca, po kateri ljudje v večno življenje hodijo; so rožice, ki cvetejo na zemlji, in mu ž njimi hvalo dajal. Tudi mi kristjani imamo namesto 150 psalmov, ki jih veliko ljudi brati ne zna, pa tudi težko razumi, petnajst svetih skrivnost odrešenja in zveličanja našega, ki jih v sv. roženkrancu z molitvijo „Češčena si Marija“ 150krat ponavljamo, in prav lahko premišljujemo po noči kakor po dnevi, na poti kakor doma, Bogu v največjo hvalo, Mariji pa v čast. Le pomislimo, kako lahko in lepo da je to.

Ko rečemo: Jezus, „kterega si devica od sv. Duha spočela“, se spomnimo neskončne ljubezni božje: „Tako je Bog svet ljubil, da je svojega edinorojenega Sina dal, da vsi, ki v vanj verujejo, ne bodo pogubljeni, ampak večno življenje imajo.“ Oh, kako vesela in tolažljiva je ta skrivnost za nas! „Ne obupaj, o grešnik!“ kliče sv. Gregor, „saj ti je ja spet mogoče biti božji otrok, ker je Sin božji človek postal, in med nami prebival.“ — Jezus, „kterega si devica v obiskanji Elizabete nosila“. Pomislimo v tej skrivnosti resnično prijaznost Marije in Elizabete, Jezusa in sv. Janeza Kerstnika. Obiščejo se, lepo pozdravijo, se med sebo čudežev božjih razveseljujejo, in Boga neskončno usmiljenega hvalijo. Tako se vse dobre duše veselijo z veselimi, in žalujejo z žalostnimi. Le takih prijatlov in prijatic, le take žlahte je Bog vesel.

Jezus, „kterega si devica rodila“. Kdo bi se ne razjokal pri premišljevanju skrivnosti rojstva Sinu božjega. Kakor majhno dete hoče božji Sin na svet priti, on, ki noče, da bi se ga bali, ampak želi, da bi ga ljubili. Ker se nismo mogli mi k njemu povzdigniti, se je on k nam približal. Oh, neskončno veliki Bog, tebe hvalimo! malo dete božje! tebe molimo! Jezus, „kterega je devica v tempeljnu darovala!“. Po svojem darovanju nam je Marija lep zgled pokorščine dala. Da je dopolnila zapoved božjo in svoje cerkve, ni se sramovala, svoje božje dete v tempelj prinesiti, in dar ubogih opraviti, ker ni premožna bila. Ni pozabila, kar sv. Duh ukazuje: „Boljša je pokorščina, kakor darilo, in vbogati več velja, kakor bogato darovanje; zakaj ustavljati se, je toliko greh, kakor vraže vganjati, in ne vbogati, je toliko hudo, kakor malikovati.“—Jezus, „kterega si devica v tempeljnu našla“. Pač lepo ta skrivnost stariše in otroke uči, Bogu zvesto služiti: stariše, naj otroke skerbno v cerkev vodijo, kakor hitro zato kaj odrastejo, kakor sta Marija in Jožef Jezusa v tempelj božji peljala; pa tudi otrokom kaže v cerkvi božje nauke zvesto poslušati, kakor Jezus, božji mladeneč, ki je toliko modro odgovarjal, in učениke popraševal, da so se mu vsi čudili. „Taka pobožnost je za vse dobra, ker za sedajne in prihodnje življenje obljubo ima.“ To je pet prvih rožic v eselega dela sv. roženkranca, pet zlahtnih rožic nedolžnosti, ki jih je vsadil Jezus s tem, da je človek postal. Molijo ta del katoliški verni kristjani od adventa do posta; podoben je voljnim in dobrotnim jutranjim žarkom solnea, ki veselo vzhaja in nam lep dan obeta.

Vsaditi je pa moral še Jezus grešnikom v odrešenje pet rudečih rožic terpljenja. — Jezus, „ki je na oljski gori za nas kervav pot potil“, vsadil je rudečo rožo popolnoma podajenja v božjo sveto voljo. Rekel je: „Oče! ako je mogoče, naj gre kelih terpljenja od mene, vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.“ O ko bi se tudi mi vselej v božjo sveto voljo izročevali, kedar se nam hudo godi; ko bi tudi mi v svojih težavah kakor Jezus prosili: „Oče! ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti, tvoja sveta volja naj se zgodi.“ — Drugo kervavo rožo je vsadil Jezus na dvoru Pilatuža, „ko je za nas bičan bil.“ Jezus k stebri priklenjen, neusmiljeno z šibami razstepen, ves v kervi stoji, nas kliče, in nam ukazuje: „O vi vsi, ki po poti memo hodite, pridite in pogledjte, ali je kterega bolečina tolika, kakor moja.“ Kako lepo nas Jezus v tej sv. skrivnosti poterpežljivosti uči! Pač rože sadi, ki voljno terpi! — Tretja roža terpljenja je usmiljeni Jezus vsadil med grozovitnimi trinogi, „ko je za nas s ternjem kronan bil“. Kakor nedolžno jagnje med volkovi, Jezus med sodnimi hlapci molčé sedi, ternjevo krono na glavi, stergan plašč okoli ran, slabi terst pa v rokah, opljuvan in neusmiljeno zaničevan

od malopridnih ljudi. Tu nas Jezus krotkosti in poblehnosti uči, ker pravi: „Učite se od mene, ker sem krotek in iz serca ponižen, in pokoj bote našli svojim dušam.“ — Četerto rožo terpljenja je vsadil Jezus po kervavem potu na goro mertvaških glav, „ko je za nas težki križ nesel“, nam zapustivši keršanske stanovitosti lepi zgled. So težavne naše dela, so težke dolžnosti našega stanu, ne obupajmo. Jezus, s težkim križem obloženi, nas prijazno za seboj kliče, ter pravi: „Kdor hoče za meno priti, naj zadene svoj križ na ramo, in naj hodi za menoj! Le kdor bo do konca stanoviten, tisti bo zveličan.“ — Peto rudečo rožo terpljenja je vsadil Jezus na gori Kalvariji, „ko je za nas križan bil.“ Tam na Golgati je veliko opravilo našega odrešenja opravil, ter rekel: „Dopolnjeno je! Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo. Po tem je glavo nagnil in umerl. Tako je moral Jezus terpeti in v svojo veličastvo iti.“ Terpljenja pot tudi nas v nebesa pelje. Oh, ko bi le tako stanovitno za Jezusom hodili, in na poslednjo uro reči zamogli: Dopolnjeno je! Oče, v tvoje svete roke izročim svojo dušo. Ta žalostni del sv. roženkranca se zlasti prilega za postni čas.

Ali terpljenja bo tudi za pravične skoraj kraj, kakor se je Kristusu v veliko čast in veselje premenilo. To veselo resnico nam spričuje sv. roženkranca častiti del. Jezus, „ki je častito od smerti vstal“. Kristusovo vstajenje je najlepša roža veselja naše svete vere. „Pride ura“, pravi Jezus, „ki bojo vsi po grobih glas Sinu božjega slišali, in iz njih pojdejo. Ki so dobro storili, bojo vstali k življenju, ki so pa hudo delali, bojo vstali k sodbi.“ Te resnice našega vstajenja je Kristusovo vstajenje živi pečat. Tudi mi bomo od mertvih vstali. Bog daj, da bi le srečno! — Jezus, „ki je častito v nebesa šel“. Ta resnica je najlepša roža našega upanja. „V hiši mojega Očeta je veliko prostora, grem tudi vam kraj pripravljat. Sopot hočem priti, in vas k sebi vzeti, da, kjer sem jaz vaš gospod, bote tudi vi moji služabniki.“ Oh presladke besede Jezusove za vse verne otroke Evine v tej solzni dolini. Le pridi, usmiljeni Jezus, in nam vsaj kak majben kotec odkaži tam v kraljestvu svojega veličastva. Jezus, „ki nam je sv. Duha poslal“, s to prelepo rožo nam je razodel prave podobe goreče ljubezni. V podobah ognjenih jezikov se je sv. Duh nad verne razlil, ogenj je pa podoba ljubezni. Zato pravi Jezus: „Ogenj sem prinesel iz nebes in kaj hočem, kakor da se vname, ne da bi požigal, ampak oživiljal serce ljudi za pravo keršansko ljubezen.“ „Daj mi ljubezni in gnade svoje, o Bog!“ prosi sveti Ignaci, „in bogat sem zadosti. Samo prava ljubezen božja in pa bližnjega nas gotovo srečne stori.“ Prave žive ljubezni prelep zgled nam je Marija mati božja, ki jo v sv. roženkrancu počastimo, ter pravimo: Jezus, „ki te je v nebesa vzela“. Veselo pot na

srečen dom nebeškega Očeta nam je Marija pokazala, v srečno hišo, ki je niso naše človeške roke storile, ampak ki jo je Oče nebeški vsem pripravil od začetka sveta onim, ki mu zvesto, kakor Marija, služijo. Tudi nas ta pot za Marijo pelja. Le skerbimo, da prave steze ne zgubimo, in prejeli bomo srečno krono nebeško, kakor Marija. — „Ki te je v nebesih kronal.“ Prelepo plačilo nam ta resnica kaže. Bili so dnevi Marije dnevi pravičnega življenja, pa tudi velikega terpljenja. Tudi Marija je morala terpeti, in tako za svojim Sinom v nebeško veličastvo iti. Zdaj se jej tam stokrat povračuje, kar je tukaj zavoljo pravice hudega prestala. Mariji se dopolni obljuba Jezusova: „Blagor vam, ki vas bojo kleli, preganjali, in vse hudo zoper vas govorili zavoljo mene; veselite se, in od veselja poskakujte; ker vaše plačilo je obilno v nebesih. Ni vidilo oko, ne slišalo uho, nikogar serce ne občutilo, kar je Bog tistim pripravil, ki ga ljubijo.“

Ča stitljivi del roženkranca se moli od velikonoči do adventa, ker sveta cerkev ravno v tem času zlasti te skrivnosti premišljuje. Lepa je tudi navada, da se še za duše v vicah moli na koncu vsacega dela roženkranca, ker ravno po Jezusovem včlovečenju, terpljenju in vstajenju one pričakujejo in dosežejo milost in rešenje iz tamnih vic.

Celi roženkranc, to je, vsi trije deli: Veseli, žalostni in častitljivi se skupej imenujejo tudi roženkranski psalter. Psalter se imenujejo prav za prav bukve vseh 150 psalmov, ki se, še z družimi molitvami in svetim branjem razmnožene, imenujejo brevijar ali duhovske cerkvene ure. Iz njih opravljajo katoljški duhovni po vesoljnem svetu dan na dan svojo domačo božjo službo za časno in večno, lastno in vseh pravovernih kristjanov srečo, zlasti za blagoslov sebi podložnih duhovnih otrok. Da bi pa tudi bogoljubni kristjani podobno domačo božjo službo zamogli opravljati, zrastle je roženkranc do 15 Očenašev in 150 Češčenasimarij, kolikor je namreč psalmov, ki se imenuje roženkranski psalter. — Ker je pa ves roženkranc dolg, imajo po mnogih krajih bratovščino živega roženkranca. Po petnajst bratov ali sester se sklene v bratovščino, in vsaki odmoli le eno petnajsterih skrivnost vsaki dan, in tako, ker jih je petnajst, odmolijo vsaki dan ves roženkranc. Ako kdo odmerje ali se odpove, nastopi drug v njegovo versto. En mesec ali na kolikor časa da se zgovore, vsakteri eno skrivnost moli, in po tem se vsak naprej pomakne, in bližnjo moli. Pri tem ima vsak priložnost tisto skrivnost veliko bolj živo premišljevat, ker jo dalj časa moli.

S k l e p.

Ali ste vidili, kako da se največje skrivnosti preiščujejo; kako da se sveti roženkranc v duhu in v resnici moli; kako da se duhovske rože Bogu in Mariji v venec spletajo? Molitev brez pomislika bi bila roža brez žlahtnega duha. Le tiste rože, ki v molitvi iz čistega srca rastejo, Bogu in Mariji dopadejo. Le v duhu in v resnici molimo sveti roženkranc. — Ko so sveto devico in mučenico Dorotejo k smerti peljali, da bi jo bili ob glavo djali, približa se jej neverni mladenec Teofil, ter ji zasmehovaje reče: Poslušaj, ti nevesta Kristusova! pošlji mi, pošlji mi nekoliko jabelk ali pa rož iz raja svojega ženina, od kterega toliko praviti veš. Sv. Rotija mu pohlevno obljubi: Gotovo boš prejel, česar želiš. Verjemi, da hočem ti jih poslati. Mladenec se posmehuje, ter med svoje tovarše gre; sv. Rotija pa na morišču poklekne, in dušo svojo nebeškemu Očetu izporoči. V tem zagleda angelja v podobi zalega mladenča zraven sebe stati, in v jerbaščiku tri lepe jabelka in tri dišeče rože držati. Sv. Rotija mu reče: Prosim te, pojdi, in jih Teofilu nesi rekoč: Rotija ti pošlje to sadje in pa te rože iz verta svojega ženina. Bila je ravno huda zima, rož in jabelk takrat ni bilo dobiti. Teofil se zavzame, gnada božja ga spreletí, za rože prime, in ves presunjen zavpije: „Ni ga drugega pravega Boga, kakor je Bog kristjanov, od tega časa ga hočem častiti, in le njega samega moliti.“ Kakor sv. Rotija Teofilu je zročila Marija po sv. Dominiku tudi nam tri rože, treh delov svetega roženkranca spomin, da bi jih kakor Teofil preiščevali, in pridno molili, oživljali v svojem sercu pravo vero, terdno upanje in keršansko ljubezen. Enkrat nam bojo, ko umerjemo, roženkranc v terde roke djali, v znamenje, da smo kakor katoljški kristjani svoje življenje dokončali; drugoverci roženkranca ne molijo. O da bi takrat angelji v svetem raju našej duši krono nebeških rožic prinesli! Amen.

Pridiga za god sv. Terezije.

(Osem stopinj do svetih nebes; g. F. L.)

„Nebeško kraljestvo je podobno kralju, kateri je hotel obrajt delati s svojimi hlapci.“
Mat. 18, 23.

V v o d.

Nebeško kraljestvo je podobno kralju, ki je hotel obrajt delati s svojimi hlapci. Lahko spoznate, da je ta kralj Oče nebeški, pred katerim bomo mi vsi enkrat obrajt delali; vsem veljajo besede: Daj odgovor od svojega hiševanja. Milijonov jih je, ki so pred nami šli pred tistega kralja, obrajt delat. Res je, da vsaki dan obhajamo spomin ali god enega ali več svetnikov božjih, ki so že na tem svetu tako pobožno živeli, da jih je cerkev med versto svetnikov postavila in jih nam častiti velevala; ti so srečno obstali na božjej rajtengi. Pa res je tudi, da jih je v družbi izvoljenih veliko več, za katere mi ne vemo, ker jih le Bog v nebesa sprejema. Pa vendar morajo le besede našega Zveličarja resnične biti, ki pravi: „Veliko jih je poklicanih, ali malo jih je izvoljenih.“ Veliko je poklicanih, vsi smo povabljeni na nebeško gostijo; malo je izvoljenih, to je, malo jih je, ki se marajo za nebeško kraljestvo, malo jih je, ki se prizadevajo, da bi srečno obstali na obrajtu in prišli v svete nebesa. Tako je bilo vselej, tako je današnji dan posebno. Da nas opominja, da vsi ljudje niso tako nemarni in mlačni, ampak da jih je bilo še veliko, ki so se z vso močjo trudili za srečen obrajt pred nebeškim sodnikom, obhaja katoliška cerkev vsak dan spomin enega ali več svetnikov. Med drugimi obhajamo jutre god sv. Terezije, ktera je vsaj po imenu vam vsem znana svetnica.

Ko je Jezus enkrat na neki gori učil v pričo velike množice ljudi, povedal jim je med drugimi nauki tudi osem zveličanskih čednost, kakor toliko stopinj, ki nas peljejo na lahko rajtengo v nebeški raj. Lahko vam dokažem iz življenja sv. Terezije, da so se obljube Jezusove že na tem svetu na njegovih svetnikih spolnovala. Namenil sem torej, v današnjem govoru vam razložiti:

1. Kako je sv. Terezija osem zveličanskih čednost spolnovala;
2. Kako so se Jezusove obljube na nji dopolnovala.

Pripravite se!

Razlaga.

Celega življenja sv. Terezije vam ne morem popisati; to je popisano v debelih bukvah. Opomnim le to, da je živela že pred 300 letmi na Španskem. Velikega greha ni nikdar storila, pa vendar v svojih mladih letih še ni bila tako stanovitna in še ni vedela, kam bi se nagnila, ali k Bogu ali k svetu; še le pozneje se je poprijela popolnega življenja in je neštevilno duš k pobožnosti navodila.

Poglejmo, kako so se obljube zveličanskih čednost na sveti Tereziji dopolnovale:

1. Blagor ubogim v duhu, njih je nebeško kraljestvo.

Sv. Terezija bila je iz imenitne rodovine, izvolila pa je samostansko življenje in je ustanovila veliko samostanov. Kakor je sama ljubila uboštvo, tako je tudi vsem drugim samostanom predpisala, da morajo v uboštvu živeti. Obleko so imele nune iz ostrega sukna, srajco in ruto iz volne, pas usnat; hodile so bose in še preproga je bila iz prostega platna; za postelj jim je bila terda klop in slamnica. Dvakrat na dan dobile so jesti, od mesa nikdar. Terezija sama imela je tolikanj veselja do radovoljnega uboštva, da si je za-se vselej najbornejšo jed, obleko in postelj izbrala. Pri obleki je le na to skerbno gledala, da je bila čedna. Na sv. rešnjega Telesa dan enkrat nune niso imele družega jesti, kot suhega kruha; takrat je sv. Terezija Bogu z veseljem se zahvalila, da jih je za vredne spoznal takšnega uboštva. Ona je sama tako-le govorila: „Bog vé, da sem v večih skerbéh, kedar imamo vsega obilno, kakor tedaj, kedar nam primanjkuje. Pravo uboštvo, to je, tisto, katero iz ljubezni do Boga prenašamo, prinese nam veliko časti; v tem uboštvu želimo nobenemu drugemu dopasti, kot le samemu Bogu.“ Tako je sv. Terezija od uboštva mislila, imela pa je v svojem srcu nebesa že na tem svetu. Kedar je kdo v bogastvu rojen in se radovoljno odpové premoženju in ubogo šivi, da bi drugim več dobrega storiti mogel, ta je po Jezusovih besedah ubog v duhu. Pa tudi ta, ki je v uboštvu rojen, in uboštvo radovoljno prenaša, ki je zadovoljen s tem, kar ima, in kar mu Bog da, tudi ta je po Jezusovih besedah ubog v duhu; njim je obljubljeno nebeško kraljestvo; ja oni imajo že na tem svetu nebeški mir v svojem srcu.

2. Blagor krotkim, oni bodo zemljo posedli.

Krotkost se še le tedaj razodeva, kedar mora človek veliko nasprotovanja, krivic in razžaljenja prestat; to se pa vsakemu

predpostavljenemu lahko primerja. Tudi sv. Tereziji se je tako godilo. V nekem samostanu so postale med nunami velike homatije, in velika nerednost. Predpostavljeni ni si vedel drugači pomagati, kakor s tem, da jesv. Terezijo poklical in je postavil za (prednico) glavarico v samostanu.

Ta naredba je močno razžalila druge nune, tako da so si predvzele sv. Tereziji nasprotovati. Kako jih je pa sv. Terezija ukrotila? Samo s krotkostjo. Ko je prišla v ta samostan, postavi na mesto, na katerem je sicer sprednica (glavarica) sedela, podobo matere božje v znamenje, da bo le mati božja, devica Marija, njih vodnica. Sama pa sede na stolič pred podobo matere božje, nune krotko in prijazno nagovori in jim reče: Le z žalostjo sem vbogala temu poklicu, ker sama dobro vem, da se moram od vsake iz med vas še kaj učiti. Prišla sem le, vani služiti in le to želim, da bi vse Bogu z veseljem služile.“ Kakor je govorila, tako je sv. Terezija ravnala. S krotkostjo je premagala vse nasprotovanje. Vse nune so se ji pokorno podvergle in ravno tisti samostan, v katerem pred ni bilo redu, je kmalo daleč slovel zavolj pobožnosti. Čez tri leta so vse nune sv. Terezijo izvolile za svojo sprednico, in so bile vse žalostne, ko je jim provincijal sv. Terezijo spet vzel in v drugi samostan prestavil. Učite se iz tega, da s krotkostjo veliko več opravite, kakor z gerdo prederznostjo ali posiloma. Krotkemu človeku se vsako serce lahko odpre in vse pota so mu gladke in uravnane. „Blagor krotkim, oni bodo zemljo posedli.“

3. Blagor žalostnim, oni bodo potolaženi.

Sv. Terezija je morala veliko boleznih preterpeti. Tri cele leta morala je na postelji ležati, da še s perstom ni mogla premigniti. Skoz 40 let ni minulo dnu, da ni imela ktere bolečine. Pa vendar je v teh bolečinah, v vročini in mrazu, v dežju in snegu in v največem ubožtvu prehodila veliko veliko potov. Najbujše ji je prizadjala tista znotrajna zapuščenost, po kateri je terpela blizo 20 let. Pa vendar je vse bolečine in vse svoje terpljenje rada in poterpežljivo prenašala, ker se je veselila tolažila, ki jo čaka za nje; ja še clo Boga je prosila, naj ji pošilja reve in terpljenje vse žive dni.

Kako Bog te, ki žalosti iz ljubezni do njega prenašajo, že na tem svetu s sladkim tolažilom oveseljuje, pokazalo se je očitno na sv. Tereziji. Ko je bila na smertni postelji in so ji prinesli sveto popotnico, je naglo, kakor bi bila pomlajena in zdrava, skočila iz postelje in kakor da bi bila obdana z nebeško lepoto, prejela je sveto rešnje telo. S prijetnim glasom govorila je tudi te besede: „O moj ljubi gospod in ženin! kako se veselim, da je prišla ta ura, ktera me bo prinesla pred tvoje obličjo.“ Ljubi kristjani! tudi vi

morate kaj žalosti in britkosti preterpeti; zakaj ne dobivate nebeškega tolažila? Zato, ker svoje žalosti ne prenašate iz ljubezni do Boga. Le poskusite svoje britkosti in bolečine tako voljno in Bogu udano preterpeti, kakor sv. Terezija, in tudi vam ne bo zmanjkovalo nebeškega tolažila.

4. Blagor jim, ki so lačni in žejni pravice, oni bodo nasiteni.

Sv. Terezija je že v mladosti začela pobožno življenje, pa pozneje je v gorečnosti začela pešati. Ali Bog njegovu duši ni dal miru pred, da se ni s celim srcem spet k njemu obrnila. Sama od sebe to-le piše: Neki dan pridem v stransko kapelico in ugledam britko martro našega Zveličarja. Ta pogled in spomin, koliko je Kristus za nas preterpel, me je močno presunil; žalost nad mojo nehvaležnostjo bila je tolika, da mi je skorej srce počilo. Klečé in s pogostimi solzami prosila sem ponižno Gospoda, naj mi da moči, da ga več ne žalim. „O Gospod!“ tako je prosila, „jaz ne bom vstala, preden moje prošnje ne uslišiš. O Bog, ki si prišel na svet, iskat grešnike, glej pred teboj je največa grešnica, skazi nad menoj svojo usmiljenost.“ V tej molitvi prejela sem toliko moči in moje srce se je tolikanj vnelo ljubezni božje, da sem od dne do dne močnejša prihajala. Z večim veseljem sem na Boga mislila in hudih priložnost se varovala. Bog me je pa napolnoval z notrajno tolažbo.

Prosi Boga pravice in resnice in Bog ti jo bo podelil, če hitro ne, boš sčasoma dosegel tisto stanovitnost v dobrem, ktera človeku pomaga, vse skušnjave in napotke srečno premagati. „Blagor jim, ki so lačni in žejni pravice, oni bodo nasiteni.“

5. Blagor usmiljenim, oni bodo usmiljenje dosegli.

Sv. Terezija bila si je predvzela, da ne bo opustila nobenega dneva, da ne bo komu kaj dobrega storila. Posebno dobrotljiva skazovala se je bolnikom. Kar je vedela in mogla, jim je dobrega priskerbela in rajši je druge opravila opuščala, da je le mogla bolnikom streči. Neka nuna je imela več skelečih ran, po katerih je vse, kar je vžila, neprebavljeno od nje šlo. Vsem drugim nunam se je gnjusilo, nji streči — le sv. Terezija ji je skerbljivo in brez gnjusenja stregla. — Nihče je ni slišal, od drugih slabo govoriti, pa tudi poslušati kaj tacega ni hotla. — Posebno goreče želje je imela po zveličanju duš in je neštevilno pokorivnih del, solz in molitev darovala, da bi ž njimi Boga prosila za pokorjenje terdovratnih grešnikov. Res jih je veliko od hudobije na pot čednosti pripravila, veliko jih je v dobrem poterdila. Tudi sovražnike je

ljubila tako, da je škof Avilanski rekel: „Ako kdo želi, da bi ga Terezija ljubila, naj ji le kaj žalega ali katero škodo stori.“ Na nji se je pa tudi dopolnilo, kar je Bog usmiljenim obljubil. Na njeno priprošnjo zgodili so se veliki čudeži, dokler je še živa bila, še več pa po njeni smerti.

Hočete usmiljenja božjega zadobiti, bodite usmiljeni tudi vi, posebno pa imejte usmiljenje z revnimi bolniki, ki so zapuščeni od vsega sveta. Kdor takim revežem postreže in jim kaj dobrega stori, ima obilno plačilo od Boga pričakovati. Svoje usmiljenje pa tudi s tem skazite, da za svoje pregrešne brate in sestre Boga prosite, da se na pravi pot obernejo; nikar pa, da bi jih obsojali ali zaverгли. „Blagor usmiljenim, oni bodo usmiljenje dosegli.“

6. Blagor njim, ki so čistega serca, Boga bodo gledali.

Neki menih, ki je nam življenje sv. Terezije popisal, pravi od nje, da je bila veliko več angelju, kot človeku z mesom in s kervjo podobna, tako je čisto živela. Njena čistost je bila tako velika, da še vedela ni, kaj so nečiste misli ali nečisto poželenje. Kedar so jo njene podložne vprašale za svet zoper nečiste skušnjave, jim je dala odgovor, naj v tej reči le druge vprašajo, ker je po božjem usmiljenji vselej bila ovarovana pred takimi skušnjavami. Vedela je pa tudi se pošteno in previdno zderžati. Sveti učeniki hvalijo na sv. Tereziji med drugimi čednostmi, posebno njeno čistost. Zavoljo te čistosti je Bog sv. Terezijo počastil s posebnimi gnadami, tako da je že na tem svetu Boga in božje reči gledala. Po sv. Obhajilu se ji je Gospod prikazal v veliki časti, med molitvijo se je včasih njeno obličje svetilo, kakor Mozesu. V temni noči so enkrat skoz celo uro njeno obličje vidili vse svetlo, kot bi se zlati žarki iz njega cedili. Njeno truplo po smerti ni strohnelo, ampak zlahten duh od sebe dajalo.

Učimo se od sv. Terezije, svoje hude želje berzdati, in s čistimi serci Bogu služiti. Molitve iz čistega serca so Bogu naj-dopadljiviše; zatorej je Jezus, ko so uprašali, kdo bo prvi v njegovem kraljestvu, nedolžnega otroka pred nje postavil in je rekel: „Ako ne postanete kakor ta otrok, ne pojdete v nebeško kraljestvo.“ O Bog, kaj bo ž njimi, ki leta in leta v gerdi nečistosti živijo? Dopolnilo se bo, kar je Jezus rekel: „Veliko je poklicanih, ali malo jih je izvoljenih.“ Le-ti, ki so čistega serca, bodo Boga gledali.

7. Blagor mirnim, oni bodo otroci božji imenovani.

Kako mirna, pohlevna in krotka da je bila sv. Terezija, sem že pokazal, zatorej stopim koj naprej.

8. Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje terpijo, njih je nebeško kraljestvo.

Veliko ljudi preganjanje terpi, in veliko jih je, ki mislijo, da terpijo preganjanje zavoljo pravice. Pa le njih terdovratnost, prevezetnost in sovražno serce je krivo, da jih drugi ljudje sovražijo in preganjajo.

Jezus je pa le tem obljubil nebeško kraljestvo, ki preganjanje terpijo zavoljo pravice, to so pa le ti, ki so scer miroljubni in ne iščejo prepira, ampak se radi ognejo, kjer in dokler je mogoče in se le tedaj zoperstavljajo, kedar jim to vest in dolžnost ukazuje, in ne pripustijo, da bi se kaj pregrešnega zgodilo. Kedar predpostavljeni gleda na to, da se božje, cerkvene in deželске postave spolnujejo in ga podložni zategadelj obrekujejo ali sovražijo, je to preganjanje zavoljo pravice; tako se je godilo sv. Tereziji. Kedar je v samostanu ostrejše življenje jela vpeljevati, so jo drugi obrekovali kot nepokorno, terdovratno nuno. Kar je z velikim trdom vpeljala, so drugi s serditostjo poderali, jo zasramovali in zaničevali in na zadnje še zaperli; še clo njeni spovednik se je dal zmotiti, in se je nekaj časa obotavljal, njo spovedati. — Ali sv. Terezija je z božjo gnado in v svoji ponižnosti vse preganjanje tiho in pohlevno prenašala. Kakor se voda po žarkih, ki v njo letijo, ne vname, tako malo so mogle vse te krivice, ki so se sv. Tereziji godile, njeno dušo razserditi. Še na tem svetu ji je Bog vse to obilno povernil, ker je še videla, da njeno prizadevanje ni bilo zastonj.

Pri njeni smerti se je očitno razodelo, kolikanj visoko stopnjo svetosti je sv. Terezija dosegla. Eni so videli o njeni smerti nenavadno svetlobo nad hišo, kjer je ležala; druga je videla Kristusa z veliko trumo angeljev pri njeni postelji stati; eno vsahnelo drevo, ki je stalo blizo njene izbe, je na enkrat bilo zeleno in polno cvetja. Po teh čeznatornih znamenjih pa je Bog razodel, kako prijetno mu je bilo življenje te svetnice.

S k l e p.

Sklenem sedaj in ne bom vam dalej pravil o življenji in smerti sv. Terezije. Namenil sem bil vam dokazati, kako je sveta Terezija osem zveličanskih čednost spolnovala in kako so se dopolnovale obljube zveličanskih čednost v življenji svete Terezije; ta moj namen sem spolnil.

To sem pa dokazati hotel, vas spodbuditi, da bi si tudi vi osem zveličanskih čednost bolj zapomnili in po njih živeli. Te zveličanske čednosti so ravna pot, ki je peljala sv. Terezijo v svete nebesa; one bodo jih tudi nam odperle, kečdar bomo po njih živeli. Bog človeka, ki njega ljubi in časti, že na tem svetu z obilnimi gnadami obdaruje, neizrekljivo večo srečo nam je prihranil v večnosti. Bomo mi sveto Terezijo posnemali v življenji, homo tudi mi željno dočakovali ure, ktera nas bo peljala k Jezusu pred božje obličje. O sveta Terezija, ki si mnogim grešnikom gnado pokore in božje usmiljenje sprosila, sprosi tudi nam to gnado, da se grehom odpovemo in se jih varujemo, in po potu zveličanskih čednost nebeško veselje služimo. Amen.

Homilija za 23. pobinkoštno nedeljo.

„In žena je bila zdrava od tiste ure; — in deklica je vstala.“
Mat. 9, 22.

V v o d.

V današnjem svetem evangelju se berete dve glavne nadlogi človeškega rodu; ena je dolga bolezen, druga pa zgodnja smert. Od ene strani vidimo prihuljeno slabotno ženo, ki je že dvanajst let za kervotokom terpela; od druge strani vidimo dvanajst let staro deklico na mertvaškem odru ali na parah ležati. Prislovica pravi: „Dolga bolezen gotova smert“ in „zoper smert ni izrastlo še nobeno zelišče“; našega ljubega Gospoda pa taki in enaki pregovori ne vežejo; naravni red, po katerem se na tem svetu vse ravna in obrača, za Jezusa ni nobena postava; On je Gospod bolezni in smerti, obe ste njegovi pokorni služabnici. Ozdravil je ženo predolge bolezni, obudil je mertvo deklico k življenji in obojno je

storil tako, da se nam v Jezusu kaže vtelesena vsemogočnost, vteleseni Bog. Poskusimo obojni čudež nekoliko bolj na široko razložiti in kake lepe nauke raz nju posneti.

I. Kaj nas uči ozdravljenje kervoločne žene, bote čuli v prvem oddelku.

II. Kaj se učimo od mertve in potlej oživljene deklice, bote čuli v drugem oddelku današnje pridige.

Le pazljivo poslušajte!

Razlaga.

I. Ozdravljenje kervotočne žene.

Pri tej ženi bomo najpred premislili zgodovino njene bolezni; potlej pa čudež njenega ozdravljenja.

1. „In glej! žena, ki je na kervotoku terpela dvanajst let, je pristopila od zadej.“

Ta žena je bila menda doma v Filipovi Cezareji. Sv. Marka pa sv. Lukež pripovedujeta, da je bila premožna žena, ki je mnogo prestala od zdravnikov, izdala vse, kar je imela, in vendar jej ni bilo nič pomagano, ampak bolezen je bila vedno hujša. Povedalo se jej je, da Jezus vsem bolnikom čudovito pomagati more, za tega del se je napotila ter šla k Jezusu iskat pomoči.

Ta usmiljenja vredna žena je podobna bolnim, nadležnim, žalostnim ljudem, kateri dolgo dolgo časa, morebiti leta in leta, bolni ležé, ali pa kakove druge nadloge, preganjanje in sitnosti terpeti morajo, kateri povsod pripomočkov iščejo pa vendar prave pomoči ne najdejo in mesto da bi šlo ž njimi na bolje, se jim zmirom le še hujša godi.

Kaj je tedaj storiti? Moliti moramo: „Naj se zgodi tvoja sveta volja, Oče nebeški!“ Verovati moramo, da ni še prišla ura, da bi se nam križ odložil; nosimo ga le poterpežljivo, da spolnimo voljo Gospodovo, voljo Njega, ki nas le očistiti, spreobniti in posvetiti želi s terpljenjem. Človek nima pravice odmerjati dan in uro in reči: „Zdaj mi mora pomoč priti“, take reči odmerjajo le božje roke.

2. „In je pristopila od zadej in se dotaknila roba njegovega oblačila. Zakaj rekla je sama pri sebi: Ako se njegovega oblačila dotaknem, bom ozdravljena. Jezus pa se je obernal in ko jo je vidil, je rekel: Zaupaj hči! tvoja vera te je ozdravila. In žena je bila zdrava od tiste ure.“

Glejte, kako hitro je pomagano, če Bog pomagati hoče. Kako pa je vendar to, da je Jezus tako hitro in do čistega k zdravji pomagal ženi, kateri celih dvanajst let nobena živa duša ni mogla pomagati, „zdajci pa se je posušil njen kervotok in je čutila na svojem životu, da je ozdravljen od nadloge.“ (Mark. 5, 29.) Gospod Jezus odgovori na to vprašanje s svojimi lastnimi besedami: „Zaupaj hči! tvoja vera te je ozdravila.“ Tvoja vera, to se pravi, tvoje terdno zaupanje v mene ti je pomagalo; brez tega zaupanja bi ne bila nikdar zdravja dosegla.

Bog tedaj gleda na našo vero, potlej pa kako vanj zaupamo v križih in nadlogah. Morebiti je evangeljska žena samo za to celih dvanajst let morala terpeti po naključbi božji, ker še pri Bogu ni nikoli pomoči iskala. Ko bi bila že pred pri Bogu pomoči iskala, bilo bi se že pred spolnilo: „Tvoja vera ti je pomagala.“ Vsaj med nami je mnogokrat resnica, če se pravi: Tvoja nevera ti ni pomagala. Zaupljiva molitev je večidel zadnji pripomoček, ki se ga poslužujejo kristjani v nadlogah; poprašujejo se sosedje za svet; nekteri obletajo vse konjederke, vse mazače blizo in dalječ, vse zdravnike in lekarnice ali apoteke; še le skrajni čas, kedar je že povsod spodletelo, se tudi Bog začne v misel jemati; vendar se pa tudi v Boga ravno tako malo zaupa, kako v zdravnika in apoteko. Še predno se Bog s prav terdnim zaupanjem na pomoč pokliče, se mu tudi že začne herbet obračati, kakor zdravniku in apoteki. Ako se je kervotočni ženi reklo: „Tvoja vera ti je pomagala“; bi Bog mogel marsikomu reči: „Tvoja nevera je kriva, da ne najdeš pomoči.“

Pa bo morda kdo odgovoril in rekel: Ko bi Gospod Jezus še zmirom po zemlji hodil, kakor nekdej, tako da bi ga mogel prositi enako drugim gospodom, potlej bi rad storil, kar je storila evangeljska žena; zarinil bi se med ljudi in tiščal tako dolgo, da bi se mogel dotakniti roba njegovega oblačila; jaz mislim, potlej bi mi bilo gotovo pomagano. Kaj govoriš prijatelj moj! ali mar ne moreš k Jezusu priti? Mu mar ne moreš svoje nadloge potožiti? Se ga mar ne moreš dotakniti? Ali pa morda Jezus ni več vsega-mogočen zdaj, ko sedi ob desnici Očetovi? Ali se mar ne ozre več iz nebeške višave na svoje služabnike, kakor nekdej na sv. Štefana?“ (Ap. dj. 7, 55.) Ali ti mar ne more pomagati od daleč, kakor je pomagal kraljevičevemu sinu? (Jan. 4, 46.) Ti bi se rad dotaknil roba njegovega oblačila? Ako se pa njegovo sveto telo položi na tvoj jezik, ako njega samega, njegovo dušo in njegovo telo, Jezusa Boga in Jezusa človeka pri angelskej mizi v svojem sercu sprejmeš: je li potlej tvoja sreča manjša od sreče evangelske žene, ki se je le roba njegovega oblačila dotaknila? Glej! ne manjka ti Jezusove pričujočnosti, ampak primanjkuje ti le vere.

Ker ni več treba, da bi ti Jezus pomagal, kakor oni ženi, s čudežem, ti bo pomagal, če pristopiš s terdno vero k njemu, vsaj toliko, da boš po naravnem potu ozdravljen, da ti bodo zdravila pomagale, ali pa da boš poterpežljivo in v božjo voljo vdan terpel. Zaupaj le v blagoslov božji in v pripomočke, ki ti jih Bog pošilja po umnih ljudeh in po naravnih potih; veruj v previdnost, usmiljenje, pravičnost in vsemogočnost ljubega Očeta v nebesih, potlej se bo tudi pri tebi reklo: „Tvoja vera ti je pomagala.“

II. Mertva in potlej oživiljena deklica.

1. „In ko jim je to govoril, glej! je eden viših prišel in ga molil rekoč: Gospod! moja hči je zdaj umerla; ali pridi in položi svojo roko nanjo, in bo oživela.“ (Mark. 5, 22. Luk. 8, 41.)

Sv. Marka pa sv. Lukež pripovedujeta, da je temu višemu bilo ime Jajrus; bil je nadzornik v šolah ali med učenci; drugi pa menijo in terdijo, da je bil najpervi in imenitnejši med sodniki, ki so v šolah imeli svoje sodne seje. Deklica je bila blizo dvanajst let stara in edini otrok, ki so ga imeli njeni starši. Gospod, ki se je pred Jezusom ponižal ter na svoje kolena pred-nj spustil ter njega molil, nas uči, da je že starodavna navada pri molitvi poklekniti in klečé za kaj prositi; ne bilo bi tedaj prav, ko bi se ta navada opuščala. Ker je viši Gospoda prosil, naj da roko položi na njegovo mrtvo hčer, in ker je Jezus resnično mrtvo deklico k življenju obudil s tem, da je svojo roko nanjo položil; gotovo tudi sveta keršanska cerkev prav dela, če s pokladanjem rok verne vzlasti bolnike blagoslovi. — Dvanajst let stara deklica je tedaj umerla, umerla edina hči svojih staršev! Starši se tedaj ne morete zanašati na svoje otroke; Bog jih more že v nježnih letih k sebi poklicati in staršem odvzeti, predno vam morejo še kaj pomagati. Mladost tedaj, dekleta in mladenči tudi niste zavarovani pred smertjo. Jajrova hči je umerla komaj dvanajst let stara. Starši keršanski! zanašajte se tedaj rajši na Boga, ki živi vekomaj, kakor na svojega najljubšega otroka, ki vam ga more pri tej priči nemila smert vzeti. Otroci moji, mladenči in mladenke! bojte se Boga, živite čisto, sramožljivo in pobožno, da vas v grehah ne zasači smert, ki brez razločka kosí travo staro in mlado.

2. „In Jezus je vstal in z njim šel in njegovi učenci. — In ko je Jezus v višega hišo prišel in je videl piskače in šumečo množico, je rekel: Odstopite, zakaj deklica ni mrtva, ampak spi. In so se mu posmehovali. Ko je bila pa množica izgnana, je noter šel in jo je prejel za roko; in deklica je vstala.“

Ali vam ne sega do živega v serce dobrotljivost Gospodova, ki je bil tako hitro pripravljen, pomagati potrebnim in tolažiti

žalostne? Nobena žala beseda ne pride iz njegovih ust, ki bi bila žalostnemu očetu kaj odrekla; in da-si tudi je ravno podučeval ljudi, se vendar trenutek ure ne obotavlja, ampak naravnost se poda na pot, ki se pride po njej k mertvi deklici. Ne obotavljajte se tudi vi ne, ljubi moji, kedar morete žalostne tolažiti; ne odlašajte pomoči na juterni dan, če morete danes pomagati, zakaj naša počasnost zdaljšuje terpljenje bližnjega.

Kaj pa se vam zdi o modrosti Jezusovi? On pravi: „Deklica ni mertva, ampak spi.“ Ljudje ga zasmehujejo, ker so bili gotovi, da je mertva; Jezus pa smert imenuje spanje, ker mu je znano, da mu je tako lahko mertvega obuditi v življenje, kakor spijočega človeka prebuditi iz terdega spanja. Jezus smert imenuje spanje, ker je spanje podoba ali brat smerti; spijoči človek nič od sebe ne vé enako mertvememu; mnogokrat se prigodi, da se človek zdrav vleže ter se nič več ne prebudi na tem svetu. Tega ne smemo nikdar pozabiti, kedar se spat vležemo, in nikdar zaspati, če nismo pred svojih grehov obžalovali ter s pobožno večerno molitevjo se na smert pripravili.

Kaj pa se vam zdi o vsemogočnosti Jezusovi? „In jo je prijel za roko, in deklica je vstala.“ Jezus se mertve deklice samo dotakne in pravi: „Deklica vstani!“ in deklica se prebudi iz smertnega spanja, vstane ter začne hoditi sem ter tje; potem pa so ji dali kaj še jesti, da so se ljudje prepričali, da ni samo le oživljena, ampak popolnoma terdna in zdrava. Kdo bi se ne čudil temu čudežu? Kako bi mogel Jezus kaj tacega storiti, ko bi ne bil Gospod življenja in smerti, ko bi ne bil Gospodar vseh stvari in Bog vsegamogočni?

Drugi evangelisti pa še pripovedujejo, da je Jezus šel v sobo, kjer je deklica neparana bila, da je ljudem zapovedal odstopiti in vun iti, da je samo očeta pa mater deklice potlej pa svoje tri učence, Petra, Jakoba in Janeza za priče pri sebi obderžal. Starši in drugi so se čudom začudili storjenemu čudežu; Gospod pa jim je zapovedal, da naj nikomur tega ne pravijo, ter nas hoče s to prepovedjo učiti, da moramo ljudem dobro storiti, pa ne vpričo vseh ljudi, ne zato, da bi nas ljudje hvalili; ampak zato, da bi se Bogu prikupili.

Kdor posvetne le plačila ljubi,

Bo pred Bogom vekomaj na zgubi.

S k l e p.

„In ta slovez je šel po vsej tisti deželi.“ Jezus je le zgol iz ponižnosti svoje dela zakrival: če se je pa njegovi ponižnosti kljubu glas njegovih čudežev po vsej deželi naglo razširil, se to mora pripisovati pobožni gorečnosti vernih, ki so mogočnost in dobrotljivost Gospodovo povsod radi razglaševali. Osemnajst sto let

in že čez je minulo, kar je Gospod Jezus čudeže delal na zemlji, ki slovijo po vsej širokej zemlji še današnje dni med nami. Slava našim prednikom, hvala našim očakom, ki smo po njih podedovali Jezusove nauke in dela: mi smo tedaj dolžni svojim zanamcem in vnukom prepustiti, kar smo prejeli od svojih prednamcev. To je sicer prva dolžnost in opravilo dušnih pastirjev; pa tudi vi, keršanski starši! morete veliko veliko pripomoči k ohranjenju čiste vere: skerbite, da se bo sveto evangelje doma prebiral v nedeljah in praznikih, vzlasti pa v postu: razlagajte svojim otrokom Jezusove čudeže in pripovedujte jim, kar še sicer veste od Njega; kar svojim otrokom storite, bodo vaši otroci tudi svojim otrokom storili; tedaj se bo na ta način prava vera in spomin Jezusov v vaši rodovini ohranil od roda do roda do sodnega dneva. Amen.

Pridiga za obletnico cerkv. posvečevanja.

(Kaj so naše cerkve? gov. M. T.)

„Cahej! stopi hitro doli, ker danes moram v tvoji hiši ostati.“ Luk. 19, 5.

V v o d.

Pač je bilo sveto veselje viditi na obrazu zaničevanega Caheja, ko mu Zveličar oznani, da hoče s svojo pričujočnostjo njegovo hišo blagosloviti! Zakaj, ker so Judje cestinarje za krivične in očitne grešnike imeli, se je vsak, kdor se ni hotel omadeževati, dotike ž njimi skerbno ogibal. Tak cestinar je bil tudi Cahej, in toraj od vseh zaničevan, le ne od Boga. Serčno je želel, viditi in poznati Jezusa, od ktereга je že veliko lepega in dobrega slišal. Zato mu pa ni le ta sreča došla, da ga je videl in spoznal, ampak ga je še celo v svojo hišo sprejel. To nepričakovano poniževanje Zveličarjevo pa je Cabejevo serce tako presunilo, da je bil pri tej priči pripravljen, vse storjene krivice poravnati, polovico svojega premoženja dati ubogim, in ako je koga kaj ogoljufal, mu čveterno poverniti. Gledé na ta notranji spremen njegovega serca mu je toraj Kristus rekel: „Danes je tej hiši zveličanje došlo“; zveličanje namreč, ker ga je gnada Kristusove pričujočnosti iz sina Abrahamovega po telesu storila otroka božjega po duhu.

Sveta katoljška cerkev ukazuje to prigodbo od Caheja v god posvečevanja vsake hiše božje brati, naj nam s tem prav primerno na znanje daje, da, kjerkoli je kakšna cerkev v keršansko službo

božjo posvečena, tam Jezus grešnike s svojimi gnadami obiskuje. In ako se vsak izmed nas nazaj ozre v svoje življenje, kdo more dopovedati vse tiste gnade, katerih se je od svojega rojstva do sedaj v teh hišah božjih udeležil? Kako spodobno je torej, da danes v obletnici posvečenja vseh cerkev občutke svoje serčne hvaležnosti, svoje pokorščine in otročje ljubezni ponovimo! V ta namen pre-mišljajmo, da so naše cerkve hiše božje, in shrambe, polne zakladov za našo dušo in telo. Poslušajte!

Razlaga.

Božja pričujočnost sicer vso zemljo napolnuje, ker On, ki vse stvarja, vse vlada in ohranjuje, mora tudi povsod biti. „Kam pojdem pred tvojim duhom, vprašuje kraljevi prerok (138, 7—10), in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebo, si ti ondi; ako bi se podal v pekel, si tukaj. Ako bi vzel zarjine perute in bi prebival na kraji morja, bi me tudi tje peljala tvoja roka in me držala desnica tvoja.“ Akoravno je pa Bog povsod, vendar so posebni kraji, ktere si je sam v svojo službo posvetil, da nam ondi deli svoje milosti. Pervi sled te resnice se nahaja v staro-davnih časih. Tako je že Abelj na božje povelje napravil oltar, kjer mu je pervencev svoje čede in njih masti v dar prinesel. In Bog je svoje dopadenje nad tem darom pokazal, ko je ogenj z nebes prišel in jih sežgal. Ravno tako je storil Noe, ko je po vesoljnem potopu stopil iz barke na suho zemljo. Tako je storil Jakop, ko je pred svojim bratom Ezavom bežal v Mezopotamijo, in je v sanjah videl tisto čudno prikazen, namreč gred, po kateri so angeli gori in doli hodili in na verhu je bil Bog sam, ki mu je storil obljubo, da bodo v njem in njegovem zarodu blagoslovljene vse ljudstva zemlje. Prebudivši se iz teh sanj, poln groze reče: „O kako strašen je ta kraj! V resnici tukaj ni nič drugega, kakor hiša božja in vrata nebeške.“ Potem vzame kamen, ki ga je imel čez noč pod glavo, ga postavi po koncu, in ga z oljem oblije v znamenje posvečenja. — Mojzes je moral na božje povelje narediti skrinjo zaveze, in Bog sam mu je popisal, kakošna da mora biti. Pred to skrinjo zaveze so duhovni za-se in za ljudstvo molili, ter prejemale tolažbo, svet in pomoč od Gospoda.—Salomon poznejše sezidal je Bogu veličasten tempelj, in dan njegovega posvečevanja je bil dan občnega veselja in vidnih gnad. Starašine ljudstva, poglavarji dvanajsterih rodov in vsi pervaki izmed ljudstva so bili zbrani, da so skrinjo zaveze v tempelj prenesli, in jo v pre-svetišče pod perute Kerubinov postavili. Prinesenih je bilo na tavžente klavnih darov, dim kadila se je v celih oblacih proti nebesom valil,

in neprezirljiva množica ljudi je padla na kolena, ko z nebes pride ogenj, in vse tiste klavne darove, 22 tavžent volov, 120 tavžent ovnov požge. Božje veličastvo pa je bilo skrito v oblaku, in je napolnovalo tempelj s svojim gospostvom. Trepetajoč pade Salomon na zemljo, blagoslovi ljudstvo v imenu Gospodovem, in potem moli, rekoč: „Je-li verjetno, da prebiva Bog z ljudmi na zemlji? Če te nebo in nebes nebesa ne obsežejo, koliko manj ta hiša, ki sem jo sezidal? Pa v to samo je narejena, da se ozeraš na molitev svojega ljudstva Izraela. Kdor koli bo molil na tem kraji, usliši ga s svojega prebivališča, in bodi milostljiv.“ — Bogu je ta kraljeva molitev dopadla, in prikaže se mu po noči in mu reče: „Slišal sem tvojo molitev, in sem si izvolil ta kraj v hišo daritve. — Izvolil in posvetil sem to mesto, da je moje ime ondi na večno, in da ostanejo moje oči in moje serce ondi vse dni.“ (II. Kron. 7.) — Vidite, s tacimi slovesnostmi je bil posvečen kdaj Salomonov tempelj v Jeruzalemu.

In ravno tako je bila ta hiša božja, ki jo je pobožnost vaših sprednikov sezidala in škofova roka in njegova noga posvetila, v stanovališče trojedinega Boga med nami odločena. Saj, ako je bil častitljiv Salomonov tempelj, ker je bila skrinja zaveze in ker ste bili kamniti deski z božjimi zapovedmi v njem shranjene, koliko častitljivše so naše cerkve, v katerih skrinja nove zaveze, pravo telo in prava kri Jezusa Kristusa prebiva! Mi sicer nimamo kamnitih desk postav, imamo pa zato postavodajavca samega. Tisti Kristus, ki sedi ob desnici Očetovi, ki bo prišel obdan od svojih angelov sodit žive in mrtve, tisti Kristus kraljuje na naših oltarjih. Tisti mili, ljubeznivi krotki Jezus, ki je v Betlehemu v hlevu ležal, tisti počiva s svojo ljubeznijo v zakramentu sv. rešnjega Telesa. Tisti Kristus, ki mu je na Golgoti odtekla kri v odpuščanje naših grehov, se sedaj vsak dan daruje na nekervavo vižo razžaljenemu Očetu na naših oltarjih. — Koliko spoštovanje bi nas torej imelo navdajati, kedar stopimo v hišo božjo! S kakšnim svetim strahom bi se imeli v njej muditi! Ko se je Mojzes v puščavi bližal sveti gori, kjer je hotel Bog z njim govoriti, zasliši njegov glas, ki mu je rekel: „Sezuj svoje čevlje, zakaj kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja!“ Mojzes se sezuje in gre strahoma na goro. Kristjani! kaj se vam zdi od tega povelja, ki ga je Bog dal Mojzesu? Ali ne velja tudi nam, da, predno v hišo božjo stopimo, kjer imamo z Bogom, ali kjer ima Bog z nami govoriti, vse odložimo, kar se z veličastvom in svetostjo božjo ne spovzema? Proč toraj z vsemi napubnjenimi, prevzetnimi misli, ker tukaj v hiši božji nas ne loči ne plemstvo, ne imenitnost, ne bogastvo; pred Bogom sta si kralj in berač enaka. Revni kakor bogati, zaničevani in imenitni vsi se tu spoznamo kot otroci enega Očeta, kakor bratje in sestre; tu moramo v ponižnosti spoznati vsak svoj veliki dolg, in z angelji vred na kolenih

moliti božje gosposivo. Na stran toraj z vsemi nečimurnimi mislimi, ki niso na Boga oberunjene; na stran z vsemi posvetnimi skerbmi, ki serce med Bogom in svetom delé in pobožnost motijo; na stran z vsem poželjivim nagnjenjem, ki čistost serca omadežuje in molivca pred Bogom zaničljivega dela. Z malo besedami: Vse posvetno in pregrešno otresi od sebe, predno stopiš čez prag in reci: „O kako strašen je ta kraj! V resnici, tukaj ni nič drugega, kakor hiša božja, in kraj, kjer stojim, je sveta zemlja!“

In ko tako s ponižnim, skesanim in zbranim srcem stopiš na ta sveti kraj, ozri se krog sebe in premišljuj nekoliko čuda božje vsemogočnosti, njegovega usmiljenja in njegove ljubezni. Precej pri vhodu vidiš kerstni kamen, kjer si bil sužnosti greha rešen, iz otroka jeze preroben v otroka božjega in dediča nebeskega kraljestva. — Tam vidiš sodnje stole usmiljenja, kjer se zgubljeni sinovi in hčere, ki so oblačilo nedolžnosti raztergali ali zapravili, s ponižno in skesano obtožbo, da so grešili zoper Boga in zoper nebesa, zopet v naročje nebeskega Očeta sprejemajo. — Tu s tega svetega kraja doli se malim in slabim daje mleko Jezusovih naukov; tem pa, ki potrebujejo močnejših jedi in so lačni in žejni pravice, se volja Gospodova po njih potrebščinah oznanuje. Tu se nevedni podučujejo, na duši slepi razsvetljujejo, grešniki pretresajo, in na pot zveličanja zavračujejo, pravični se v dobrem uterjujejo, slabi podpirajo, maloserčni in terpeči tolažijo. — In ako se približamo svetišču, vidimo pred sebo oltar kot podobo Kalvarije, kjer Sin božji sam ponavlja nekervavo daritev, tisto veličansko daritev, kjer se nič več, kakor v stari zavezi, meso in kri oinov in juncev, ampak meso in kri neomadeževanega Jagnjeta božjega daruje, daritev, ki vse nekdanje obsega in vse neskončno prekosi, ktera daritev sama je zadosti, da Bogu skazuje vso spodobno čast, se mu za vse prejete darove zahvaluje, ga vseh potrebnih reči prosi in Njegovo pravično jezo tolaži. Zavoljo velikosti in imenitnosti te daritve so morali v prvih časih keršanstva očitni grešniki, kedar se je jela opravljati, iz cerkve iti. Diakon jim je zaklical: „Odpravite se, vi zaverženi, ker sveto je za svete!“ Ja veliko grešnikom bile so cerkvene vrata skozi več let zaperte, dokler z očitno in najostrejšo pokoro poboljšanja niso pokazali.

Da je pa cerkev v poznejših časih od te ostrogi odjenjala, ako nobenega grešnika več ne zaderžuje, da bi ne smel v hišo božjo stopiti, iz tega nikakor ne smemo sklepati, da so hiše božje dan danes manj častitljive. Velikoveč sveta cerkev s svojo milostjo in svojim prizanašanjem vse grešnike prijazno vabi, da naj s ponižnimi, pobožnimi in skesanimi čutili zahajajo v njene svete hrame, naj bi jim bila daritev svete maše bogat studenec božjih gnad.

Zato, ljubi moji! imejmo sveto cerkev za svojo preljubeznivo mater, zakaj ona nas je berž po našem rojstvu za svoje otroke sprejela in nam duhovno življenje dala. Ona zdravi rane naše duše z mazilom Jezusovih naukov, ona nas poživlja pri Gospodovi mizi z angelskim kruhom, ona nas s svojimi tolažbami napolnjuje pri odhodu iz te doline solz, ona še celo po smerti sprejme naše truplo v svoje naročje, ter moli za nas in za vse naše ljube in drage v življenji kakor po smerti.

Poglejte, koliko močnih nagibov imamo, da naj sveti cerkvi čast, hvaležnost in spoštovanje skazujemo, ker tako po materno skerbi za nas od zibeli do groba, in njena skerb in ljubezen za nas se še celo skozi grob v večnost razteguje. Obiskujmo torej to svojo ljubo mater radi in pogostoma, ne zametujmo prederzno njenih gnad in dobrot, katere nam ponuja, in nikar jej ne bodimo nehvaležni, da bi je ne poslušali, ali jo celo onečastili in zaničevali.

S k l e p.

Naše cerkve, kakor smo slišali, so hiše božje, strašni, sveti kraji, sedeži božjega veličastva, pa tudi sedeži božjega usmiljenega serca; zato hočemo danes in vselej, kolikorkrat nas bo kakošna dušna ali telesna nadloga stiskala, sem zatekati, in s Salomonom prositi, rekoč: Gospod, če nam vojska, lakota ali kuga žugajo, hočemo na tem svetem kraji pred te priti in te klicati; in ti nas boš uslišal in rešil. Če se bo nebo zaperlo za voljo naših grehov, in ga ne bo pohlevnega dežja, ki bi namočil suho zemljo, če nam toča polje pokonča, če kužne bolezni začnejo med nami divjati, če tvoja roka šibo svojega serda čez nas raztegne; ako v spoznanji svojih grehov pokoro storimo in od svojih hudobij odstopimo; o usliši nas in odpusti svojim skesanim blapcem, sprejmi nas zopet v svoje očetovsko naročje, daj svojemu solnečniku na nas sijati in dežju na naše polje rositi, odvzemi vse stiske od dežele in daj nam čutiti tvoje očetovsko varstvo, tvoj blagoslov, da tvoje sveto ime častimo! Amen.

